

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR
NİSAN 2024

PATATES, SOĞAN
ÜRETİMİ VE TİCARETİ

BORSA MEYDANINDA

SEKTÖRLER KONUŞUYOR

Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti

ONLINE

Açılış Konuşması

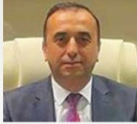
Ahmet Bülent Kasap
İstanbul Ticaret Borsası
Meclis Başkanı

Moderatör

Celal Toprak
Güvenilir Ürün
Platformu Başkanı

Konuşmacılar

Uğur Erdem
T.C. Tarım ve Orman
Bakanlığı Bitkisel Üretim
Genel Müdürü

Prof. Dr. Senih Yazgan
Uludağ Yaş Meyve Sebze
İhracatçılar Birliği Başkanı

Veli Kenar
Niğde Ziraat Odası Başkanı

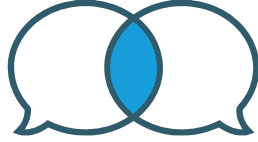
Soner Topal
İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı
Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı

İSTANBUL
TİCARET
BORSASI

25 Nisan 2024 - 14:30

www.istib.org.tr

GÜVENİLİR
ÜRÜN PLATFORMU

**BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR**

**PATATES, SOĞAN
ÜRETİMİ VE
TİCARETİ**

NİSAN 2024

İstanbul Ticaret Borsası Yayınları

BORSA MEYDANINDA SEKTÖRLER KONUŞUYOR
“Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti”

ISBN: 978-625-94295-5-7

Genel Koordinatör
Şule Karadeniz

Koordinatör
İsmail Şen

Yayın Kurulu:
**Ahmet Yirmibeşođlu, Aleyna Satu Yurtseven,
Hakan Kopuz, Sebahattin Özkurt, Şeyda Soykan,
Yunus Emre Çilliođlu**

Tasarım
Gökhan Yıldırım

E-Kitap

Nisan 2024

“Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor” toplantıları
Güvenilir Ürün Platformu’nun katkılarıyla düzenlenmiştir.

İÇİNDEKİLER

BAŞKAN SUNUŞ	7
Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor	8
Ahmet Bülent Kasap İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı	10
Uğur Erdem Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü	13
Prof. Dr. Senih Yazgan Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı	31
Veli Kenar Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı	36
Soner Topal İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı	39
KAPANIŞ	41
BASIN YANSIMALARI	44

BORSA MEYDANINDA

SEKTÖRLER KONUŞUYOR

TOPLANTILARIMIZI **QR KODU** OKUTARAK İZLEYEBİLİRSİNİZ.

HUBUBATTA
KÜRESEL TRENDLER
VE TÜRKİYE

SÜT VE SÜT
ÜRÜNLERİNDE
ULUSAL STRATEJİLER

TÜRK TARIMININ
UYUYAN DEVI
ZEYTİN

DÜNÜ BUGÜNÜ
YARINI İLE
BAL SEKTÖRÜ

TÜRKİYE'NİN
BAHARAT YOLU

EKONOMİYE YON
VEREN ATIŞTIRMALIK:
KURUYEMİŞ

BAKLAGİL
SEKTÖRÜ

KIRMIZI ETTE
SORUN VE ÇÖZÜMLER

UN VE UNLU
MAMULLER

BEYAZ ET
SEKTÖRÜ

EV DIŞI TÜKETİM
SEKTÖRÜ

YUMURTA
SEKTÖRÜNÜN
SORUNLARI
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

PERAKENDE GIDA
TİCARETİ

YAĞLI TOHUMLAR
VE BİTKİSEL YAĞ
TİCARETİ

HUBUBAT
SEKTÖRÜNDE DURUM
VE BEKLENTİLER

TÜM YÖNLERİYLE
TÜRKİYE SÜT
SEKTÖRÜ

CEVİZ VE BADEMDE
SORUNLAR VE
ÇÖZÜMLER

KURU MEYVE
ÜRETİMİ VE
TİCARETİ

TÜRKİYE'DE
KOOPERATİFÇİLİK

TÜRKİYE'DE
ORMAN ÜRÜNLERİ
ÜRETİMİ VE TİCARETİ

PATATES, SOĞAN
ÜRETİMİ VE TİCARETİ

BAŞKAN SUNUŞ

Güzel bir söz vardır: “Bârıka-i hakikat, müsâdeme-i efkârdan çıkar”... Yani “gerçeğın kıvılcımı, fikirlerin çatıŐmalarından çıkar”...

Bu söz, farklı fikirlerin açıkça konuŐulduėu sağlıklı bir tartıŐma ortamının, gerçeğın ortaya çıkmasına veya asgari müŐtereklerde buluŐulmasına imkân sağlayacağı olarak da yorumlanır.

Gerçekten sorunların tek boyutlu olarak ele alınması veya bir açıdan bakılarak çözümler üretilmesi sağlıklı sonuçlar vermiyor. Özellikle ekonomik ve toplumsal konulardaki sorunların çözümünde farklı bakıŐ açılarının göz önünde bulundurulması ise temel şarttır. Çünkü bu sorunların ortaya çıkıŐ nedenlerinin başında farklı çıkar gruplarının talepleri vardır.

Sorunların çözümü için önce tüm yönleriyle ortaya konulması sonra da her çıkar grubunun önerilerinin tartışılması gerekir. Çıkar gruplarının yanında, konuyu bilimsel olarak değerlendirebilecek otoritelerin ve karar alıcıların da görüŐmelerde yer almaları gerekir.

Bu nedenle, İstanbul Ticaret Borsası olarak, genelde tarım ve gıda sektörünün, özelde ise alt sektörlerin sorunlarının tüm yönleriyle tartışılması ve çözüm önerilerinin üretilmesi için geniş katılımlı toplantılar düzenlemeye karar verdik. “Borsa Meydanında Sektörler BuluŐuyor” etkinliğimizde iŐ ve bilim dünyası ile bürokrasiyi bir masa etrafında toplayarak sorunları ayrıntılarıyla ele alıp, çözüm önerileri sunmayı hedefliyoruz.

Sektörlerimize, iŐ dünyamıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olması dileklerimizle “Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti” başlıklı toplantımızın sonuçlarını ilginize sunuyoruz.

Ali KOPUZ

İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı

TOPLANTI ADI

Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor
Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti

TOPLANTI TARİHİ 25 NİSAN 2024 / 14.30

AÇILIŞ KONUŞMASI

Ahmet Bülent Kasap, İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı

MODERATÖR

Celal Toprak, Güvenilir Ürün Platformu Başkanı

KATILIMCILAR

- **Uğur Erdem**
Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü
- **Prof. Dr. Senih Yazgan**
Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı
- **Veli Kenar**
Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı
- **Soner Topal**
İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğanlılar Derneği Başkanı

Celal Toprak: İstanbul Ticaret Borsası uhdesinde Güvenilir Ürün Platformunun destekleriyle düzenlenen Borsa Meydanı Sektörler Konuşuyor toplantısına hepiniz hoş geldiniz. Bugünün konusu patates ve soğan olacak. Yani mutfaklarımızın en önemli iki ürününü tartışacağız. Bu konuda bazen çeşitli spekülasyonlar da yapılabiliyor. Buradan bu konularla ilgili önemli bilgiler edineceğiz. Açılış konuşmalarını yapmak üzere sözü hemen İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap'a vermek istiyorum.

Ahmet Bülent Kasap

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap

Patates ve Soğan Sektörün Değerli Paydaşları, Saygıdeğer Katılımcılar, Değerli Basın Mensupları, Güvenilir Ürün Platformunun destekleriyle Borsamız uhdesinde gerçekleştirilen “Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor” toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

İlkini 2022 yılı başında gerçekleştirdiğimiz toplantı serisine devam ediyoruz. Bildiğiniz üzere, bugünkü toplantımızın konusu “Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti”...

Soğan ve patates, her çeşit iklimde yetişmesi, gelir düzeyine bağlı olmaksızın bütün evlerin mutfağına girmesi sebebiyle dünyada yaygın olarak yetiştirilen ve tüketilen iki ürün. Biz de bu toplantımızda, patates ve soğan sektörünün sorunları masaya yatırarak, çözüm önerilerini tartışacağız. Yani sektörün sorunlarını, yine sektörü en iyi bilen paydaşların yaklaşımlarıyla ele alacağız. Ayrıca burada konuşulanları hem basılı, hem de e-kitap olarak yayınlayacak, bu kitapçıkları, ilgili kurumlara, gıda sektöründeki derneklere, üniversitelere ve basına göndereceğiz. Ayrıca toplantı videosunu İSTİB youtube kanalımıza yükleyeceğiz.

Bugün, içerdiği besin ve mineral bakımından önemi sürekli artan patates ve soğan sektörünü konuşacağız. Sektörün güncel durumunu ve beklentilerini ortaya koyacak, sorunları ve çözüm önerilerini ele alacağız... Aramızda yine birbirinden değerli konuşmacılar bulunuyor:

- Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem,
- Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan,
- Niğde Ziraat Odası Başkanı Veli Kenar,
- İstanbul Ticaret Borsası Meclis ve Patates ve Kuru Soğan Ticaret Meslek Komitesi Üyesi Soner Topal, bizleri bilgilendirecek.

Konuşmamın başında da bahsettiğim üzere; soğan ve patates zengin, yoksul demeden herkesin mutfağında yer alan başlıca sebzelerin başında geliyor. Besin değeri bakımından patates, içerdiği mineraller açısından da soğan, insan beslenmesinde önemli yer tutuyor. Birim alandan alınan verimin yüksek olması sebebiyle dünyada üretilen bitkisel ürünlerde ilk sıralarda yer alıyor.

Türk kültüründe de önemli bir yere sahip olan patates ve soğan, mutfağın temel bileşenleri olarak öne çıkıyor. Özellikle birçok geleneksel Türk yemeğinin vazgeçilmez malzemelerini oluşturuyor. Diğer taraftan; bu ürünlerin yetiştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili kültürel uygulamalar, Türk köy yaşamının önemli bir parçasını oluşturuyor. Bu nedendendir ki binlerce yıldan beri Anadolu toprakları patates ve soğana vatanlık yapıyor. Hatta Anadolu kültüründe soğan, sabır ve dayanıklılığın patates ise bereket ve bolluğun simgesi olarak kullanılıyor. Yani bugün, aynı zamanda derin sembolik anlamlar taşıyan iki ürünü konuşacağız.

Patates, artan dünya nüfusu ve sınırlı tarım alanlarının yarattığı soruna karşı tüm dünyada yaygın olarak ekiliyor. Taze olarak kullanımın yanı sıra hayvan beslenmesinde ve çeşitli şekillerde işlenerek gıda

sanayinde de kullanılıyor. Bu nedenle patates, önemli bir endüstriyel bitki olarak karşımıza çıkıyor. Çin, Hindistan ve Rusya üretimde öne çıkan ülkeler olsa da buralardaki üretim genellikle iç tüketimi karşılamak üzerine... Ülkemizde de patates arzı talebi karşılayan nicelikte. Hemen hemen her bölgede patates yetiştirilse de üretimin yaklaşık yüzde 42'si Orta Anadolu Bölgesi'nde gerçekleştiriliyor. Burada Niğde ilimiz öne çıkıyor.

Soğan üretiminin ise yaklaşık yüzde 50'si Hindistan ve Çin tarafından yapılıyor. Türkiye de önemli bir soğan üreticisi. Ayrıca dünya ortalamasının üzerinde bir verime sahibiz. Bu da soğanı ekonomik boyutta önemli bir sebze kategorisine getiriyor. Ancak, ülkemiz patates ve soğan üretiminde büyük bir ilerleme göstermesine rağmen henüz dünya ticaretinde söz sahibi değil. Diğer taraftan; çeşitli nedenlerden dolayı hem üretimde hem de fiyatlarda dönemsel dalgalanmaların yaşandığını görüyoruz. Bu noktada; katma değeri yüksek olan dondurulmuş ve işlenmiş üretim, sektörün gelişmesinde ve sorunların giderilmesinde başlangıç olabilir diye düşünüyorum. Böylece kendi markalarımızı oluşturarak ihtiyaç fazlası ürünlerimizi işleyerek yurt dışına ihraç edebilir, eldeki ürünlerin raf ömrünü uzatabiliriz.

Tüm bunlar gösteriyor ki, bugün, gelecekte de insan beslenmesinde kritik öneme ve yüksek katma değer potansiyeline sahip bir sektörü konuşacağız. Sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin tartışılması için oluşturduğumuz bu toplantının, patates ve soğan sektörü başta olmak üzere, tüm paydaşlar için faydalı olmasını temenni ediyorum. Bu düşüncelerle, toplantımıza katılan siz değerli katılımcılara ve dinleyicilerimize bir kez daha hoş geldiniz diyor, sözü kıymetli bürokratımıza ve sektör temsilcilerimize bırakıyorum.

Celal Toprak: Başkanım çok teşekkür ederim. Çok sağ olun. Ben hemen sizin de ifade ettiğiniz gibi Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem'e sözü vereceğim. Çünkü bence o birçok konuda olduğu gibi bu konuda da bize çok önemli aydınlatıcı bilgiler verecektir. Bu anlamda Uğur Erdem'in konuşmasını çok önemsiyoruz. Sözü hemen kendisine bırakıyoruz.

Uğur Erdem

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel
Üretim Genel Müdürü

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem

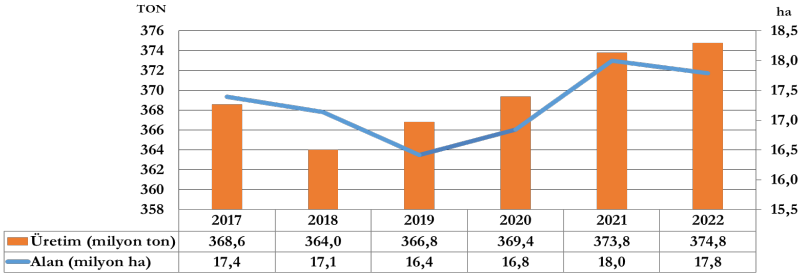
Çok teşekkür ederim. Bütün katılımcıları saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Öncelikle dünyada ve ülkemizde patates ve soğan sektörünün durumunu kısa bir sunumla özetlemek istiyorum. Soru ve cevap bölümünde de detaylandırırız. Bu anlatacaklarım katılımcılar açısından bilinen bilgiler ancak hem hafızalardaki bilgileri güncellemek açısından hem de bilmeyenler için bir takım verileri paylaşmak adına faydalı olacak diye umuyorum.

Tablo 1: Dünya Patates Üretimi (2017-2022 FAO Verileri)

Yıllar	Alan (bin ha)	Üretim (bin ton)	Verim (ton/ha)	Taze İthalat (bin ton)	Taze İhracat (bin ton)	İhracat Fiyatı (\$/ton)
2017	17.397	368.590	21,2	14.424	13.815	313
2018	17.135	364.018	21,2	14.865	13.546	322
2019	16.413	366.802	22,3	15.452	14.810	348
2020	16.841	369.381	21,9	14.980	13.820	314
2021	18.001	373.787	20,8	15.702	14.210	307
2022	17.788	374.778	21,1	16.479	15.825	333
2021-2022 Değişim (%)	-1,2	0,3	1,5	5,5	6,7	8

Dünya patates üretimine bakıldığında 17 milyon hektara kadar ulaştığını görüyoruz. Bu alandan üretilen patates miktarının 374 milyon ton gibi bir rakama ulaştığını görüyoruz. Ticarete konu olduğunda da yine 16 milyon ton gibi bir taze patates ithalatının, 15 milyon ton gibi taze patates ihracatının gerçekleştiğini görüyoruz. Burada kullanılan veriler, tüm ülkelerden derlenen uluslararası veri olduğu için genelde 2 yıl geriden geliyor. Dolayısıyla bu paylaştığımız veriler 2022 yılı dünya istatistik verileridir. 2021 ile kıyasladığımızda ekim alanlarındaki azalışın üretime yansımadağını görüyoruz. Bu nedenle üretimde bir kaybın olmadığını söyleyebiliriz. Bu hem sertifikalı tohum kullanımındaki artıştan hem de iklimin müsait olduğu zamanlardaki verim artışından kaynaklanıyor.

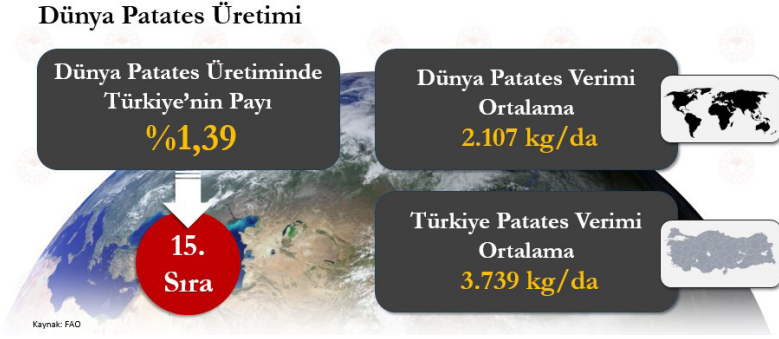
Grafik 1: Dünya Patates Üretim Alanları ve Miktarları (2017-2022 FAO Verileri)

Bu grafikte üretim alanlarının 2020'den 2021'e gelindiğinde yükseldiğini görüyoruz. Burada pandeminin etkisinin de olduğunu söyleyebiliriz. O yükseliş sonrasında düşüşe geçen bir yatay seyri de yine görüyoruz. 2018'de en kritik seviyeye indiğini ve o yıldan sonra da bir artma eğiliminde olduğunu grafikler bize gösteriyor.

Patates üretimindeki önemli ülkelere baktığımızda Çin bütün ürünlerde olduğu gibi en önemli üreticidir. En önemli üreticileri sıralarsak: Hindistan, Ukrayna, Rusya sırasıyla geliyor. Bu ülkelerin hemen ardından ekim alanlarının varlığıyla Bangladeş 4. sırada geliyor. Çin ülke nüfusundan dolayı birçok tarım ürününde en büyük üretici olmakla birlikte aynı zamanda en büyük ithalatçı.

Resim 1: Dünya Patates Üretim Verileri

Dünya patates üretiminde Türkiye'nin payı yüzde 1,39. Söz sahibi ülkeler arasında değiliz. Ancak verim konusunda dünya kıyasla daha verimli bir patates üretimimizin olduğunu görebiliyoruz. Burada ülkemizin iklim ve toprak olarak uygunluğu öne çıkıyor. Bunun yanı sıra; sertifikalı tohumluk veya dışardan getirdiğimiz ithal ana, ebeveyn hatlarındaki ve daha sonra içeride ürettiklerimiz, bizim daha verimli üretim gerçekleştirmemizi sağlıyor. Buradaki 3.739 kg/da bizi yanıltmasın. Bu rakam son yılların ortalaması olmakla birlikte, Türkiye'de aslında patatesin ekolojik ve ekonomik olarak en önemli yetiştirildiği bölgelerde bu rakamın yaklaşık 5,5 tonlara kadar da çıktığını görebiliyoruz. Yüzde 1,40 ile de biz dünyada 15. sıradayız. Onu da atlamadan ileteyim.

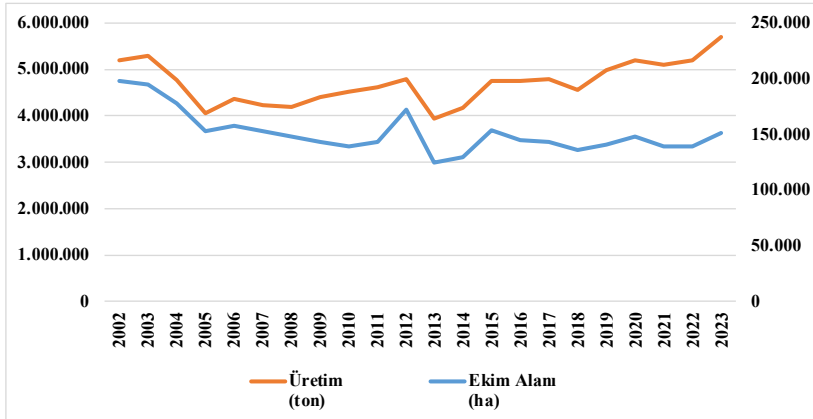
Tablo 2: Dünya Patates Ticareti (2017-2022 FAO Verileri)

Yıllar	İhracat Miktarı (Bin Ton)		İhracat Değeri (Milyon \$)		İthalat Miktarı (Bin Ton)		İthalat Değeri (Milyon \$)	
	Taze	Dondurulmuş	Taze	Dondurulmuş	Taze	Dondurulmuş	Taze	Dondurulmuş
2017	13.815	7.849	4.327	7.145	14.424	7.580	4.523	7.306
2018	13.546	8.351	4.363	7.635	14.864	8.075	4.619	7.871
2019	14.810	8.642	5.161	8.041	15.452	8.349	5.297	8.313
2020	13.820	7.784	4.342	7.063	14.980	7.596	4.692	7.395
2021	14.210	8.782	4.367	8.198	15.702	8.438	4.780	8.468
2022	15.825	9.543	5.270	10.370	16.479	9.417	5.743	10.873

Dondurulmuş ve taze patates ticaretine baktığımızda 32 milyon dolarlık bir ticaret hacmi karşımıza çıkıyor. Bunun 21 milyar dolarının dondurulmuş ürünlerden geldiğini de istatistikler bize gösteriyor. Türkiye'nin dondurulmuş patates piyasasında söz sahibi olması noktasında bir açılıma gitmesi gerektiğini değerlendiriyoruz. Çünkü gördüğümüz üzere, taze patatesin ortalama ton satış fiyatı, 333 dolar iken dondurulmuş patatesin piyasa ton fiyatı 1000 dolarların üzerinde seyrediyor.

Dünyada hem dondurulmuş patates hem de taze patatesteki ihracatçı ülkeler; Fransa, Hollanda, Almanya, Belçika ve Pakistan diye sıralanıyor. Dondurulmuş patates piyasasında ise ithalatçılara yani bizim pazar olarak göreceğimiz yere bakarsak; İngiltere, Fransa, Hollanda ile birlikte en önemli dondurulmuş patates ithalatçısının ABD olduğunu biliyoruz. Yine Uzakdoğu pazarında bulunan Japonya da bu piyasada önemli bir alıcıdır.

Grafik 2: Türkiye'deki Patates Üretimi ve Verimi (2022-2023)

Kaynak: TÜİK

Ülkemize baktığımızda; turuncu renkle üretimi, mavi renkle de ekim alanlarındaki değişimi görebiliyorsunuz. Türkiye'nin son 20 yılına baktığımızda 198 bin hektardan 150 bin hektarlara doğru bir çekilme görmekteyiz. Ancak hem sertifikalı tohum kullanımındaki artış hem de kaliteli tohumlukla beraber dekar verimin 2 – 2,5 tonlardan, 3,7 tonlara ulaştığını görebiliyoruz.

Son 3 yılda 5 milyon ton bandında olan üretimin 2023 yılında Cumhuriyet tarihinin rekoru olan 5,7 milyon ton gibi bir rakama ulaştığını görüyoruz. Burada ilerleyen slaytlarda da bahsedeceğimiz ancak ülkemizin uzun yıllar aylık patates ihtiyacı 400 bin ton civarıydı. Dolayısıyla denge tablosuna baktığımızda yıllık üretimin 4,8 milyon tonun altına inmediği müddetçe patatesten bir arz sorunu yaşamayacağımızı, bunun üzerindeki-lerin de biraz sonraki tabloda göreceğiniz üzere ihracatla değerlendirilebileceğini gördük. Dolayısıyla uzun yıllar 4,8 milyon ton gibi bir üretimin ülke ihtiyacını karşılayacağını düşünürken bugün 5,2 milyon tonun artık bu ülkenin sadece iç tüketimi için yeterli olabileceğini, gelen 50 milyon turistle 5 milyon misafiri de düşündüğümüzde 5,2 milyon ton üretimin altına düşmememiz gerektiğini değerlendiriyoruz. Bu arada 2023 üretim sezonunda patates üretenlerin çok ciddi bir kar elde etmesi, belki de geçen sezonun en karlı ürünü olması nedeniyle patates üretim alanlarında çok ciddi bir artış görüyoruz. Şu an dikimler bir taraftan devam ederken, bir taraftan da yeni alanların dikime hazırlandığını görüyoruz.

Tablo 3: Türkiye Patates Üretimine Yoğun Olduğu İller

İller	Ekim Alanı (da)	Üretim (Ton)
Niğde	194.800	757.480
Kayseri	154.094	704.041
Afyonkarahisar	163.246	581.850
İzmir	124.040	476.543
Konya	108.010	462.545
Sivas	89.862	410.377
Nevşehir	83.980	318.646
Aksaray	73.899	313.453
Diğer İller	517.338	1.675.065
Toplam	1.509.269	5.700.000

Kaynak: TÜİK

Ülkemizde patates üretiminin en yoğun yapıldığı illere baktığımızda; katılımcılara ülkede en çok patates nerede üretiliyor diye bir soru sorsam herkesin aklına direkt Nevşehir ilimiz gelir. Hâlbuki Nevşehir ilimiz yedinci sıradadır. Ancak Nevşehir'in en önemli özelliği hem yeraltı depolarının hem de diğer doğal depoların orada olmasıdır. Patates üretiminin yoğun olduğu iller sırasıyla; Niğde, Kayseri, Afyonkarahisar, İzmir, Konya, Sivas olarak karşımıza çıkıyor.

Bu tabloya yansımayan ancak ilk ona giren illerimizden bir tanesi de Bitlis'tir. Burada ciddi bir patates üretimi ve depolama kapasitesine sahibiz. Türkiye'de patates üretim sezonu bittikten sonra biliyorsunuz bu uzun ömürlü bitki depoya giriyor. Depolanan patatesten yıl boyu ihtiyacımızı karşılıyoruz. Mart-Nisan aylarında hem patatese hem de soğanda bu depolardaki ürünler bitmek üzereyken yeni mahsulün alındığı üç önemli ilimiz var. Bu iller patates üretiminde üst sıralarda olmamasına rağmen bizlere can simidi oluyor. Bu turfanda patates üretimleri başladığında ve depolarda ürün azaldığında, fiyatlarda bir hareketlenme başlar. Adana'dan, Hatay'dan gelen ürünler piyasayı rahatlatmak açısından turfanda ürün çıkarlar. Nitekim 4 Nisan'da Adana'da ve yaklaşık 10 Nisan'da da Hatay'da ilk patates hasatları gerçekleşti.

Biz bu konuyu uzun yıllardır takip ederiz. Özellikle Ocak ve Şubat ayından itibaren Adana'da, Hatay'da ne kadar patates ekildi, dikildi? Turfanda depolarda patates biteceği zaman ne kadar rekoltemiz olacak? Bu yılın oldukça kârlı geçmesi nedeniyle turfanda ekilişlerde ve dikilişlerde alansal bir artış olduğunu görebiliyoruz.

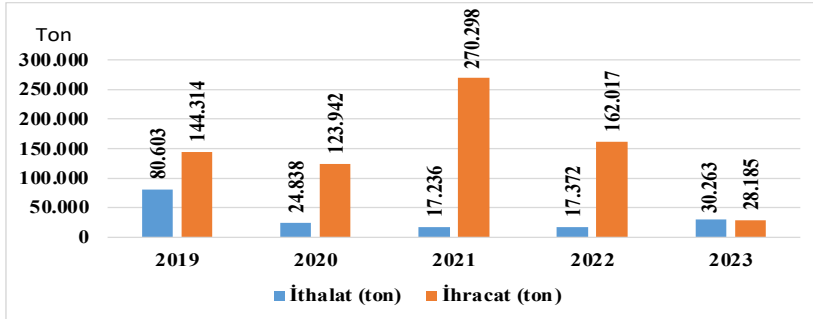
Adana'da normalde 50 ila 60 bin dekada gerçekleşen turfanda patates üretiminin, 2024 yılında 75 bin dekarı bulduğunu görüyoruz. Yine Hatay'da son yıllarda 25 ila 30 bin dekar olan ekilişlerin yüzde 36'lık bir artışla, 41 bin dekara ulaştığını görüyoruz. Bu bize neyi gösteriyor? Depolarda yeteri kadar patates olmasaydı bile bu turfanda üretim sayesinde normal patates sezonuna kadar bizim ihtiyacımız olan patatesin büyük oranının buradan gelebileceğini görüyoruz.

Resim 2: Türkiye Patates Dış Ticareti

Yukarıdaki görselde; Türkiye'nin patates dış ticaretini görüyoruz. 2021'de 5,1 milyon ton seviyesinden 5,7 milyon tona ulaşmış durumda. Biz aslında patatesi ihraç edebilecek bir üretim ve kapasiteye sahibiz. En yüksek ihracatımız 2021 yılında yaklaşık 270 bin ton ile gerçekleştirmiştik. Ancak 2022'de ve 2023'te ülkemizin şatları gereği, yurt içi fiyatların olağanüstü hareketlenmemesi açısından ve öncelikli olarak içerdeki tüketimin karşılanması amacıyla ihracatta birtakım kısıtlamalara gitmiştik. 2022'de kontrollü bir ihracat kısıtlaması varken 2023'te ihracata sadece dondurulmuşlar grubu için kısmi bir kota verdik. Çok az bir miktara ihracat izni vererek patatesi yönetmeye çalıştık. Bu nedenle 2023'te 28 bin ton gibi son yılların en düşük ihracat miktarıyla karşı karşıya kaldığımızı belirtmek isterim.

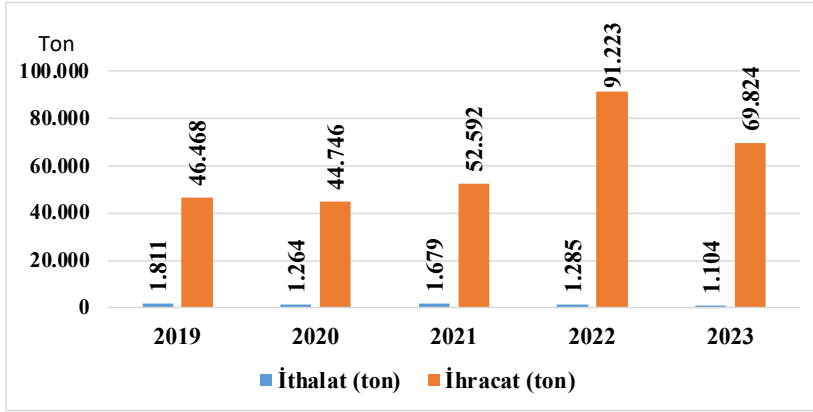
Grafik 3: Türkiye Taze Patates İthalat ve İhracat Rakamları (2019-2023)

Kaynak: TÜİK

Bu grafikte; paylaştığım rakamları net bir şekilde görüyoruz. 2021'de 270 bin ton gibi en yüksek ihracat miktarını, yine ihracat değeri olarak 300 dolar/ton ile bu ürünün ihracata gittiğini görebiliyoruz. Bizim ortalamamız pazarlara mal arz edebildiğimiz müddetçe 200 bin tonun üzerinde bir ihracat kapasitemizin olduğunu gösteriyor.

Grafik 4: Türkiye Dondurulmuş Patates İthalat ve İhracat Rakamları (2019-2023)

Kaynak: TÜİK

Dondurulmuş patates dış ticaret verilerine baktığımızda; bu yıl ortalama 1.400 dolarla ihracat gerçekleştirildiğini görüyoruz. Yine yaklaşık 70 bin tonluk bir ihracatın gerçekleştiğini görüyoruz. Bu piyasayı 2022'den itibaren ciddi domine ettiğimizi görüyoruz. Önümüzdeki sezon dondurulmuş patates sektörü için, ihracatla alakalı kısıtlamanın olmaması gerektiğini, olmayacağını da bununla alakalı çalışmalarımızın da devam ettiğini sezon başlar başlamaz bununla ilgili aksiyon alacağımızı da belirtmek isterim.

Türkiye'deki ihracatının büyük çoğunluğu sınır ülkelerimize ve komşularımıza gerçekleştiriliyor. Dolayısıyla bu pazarları elde tutarken alternatif pazarlara da ulaşmamız gerektiğini değerlendiriyoruz. Son yıldaki ihracat yaptığımız ülkeler arasında Irak, Suriye, Azerbaycan, Bulgaristan ve Gürcistan'ı görüyoruz.

Tablo 4: Türkiye Patates Yeterlilik Durumu (2022/2023 Sezonu)

2022/2023 ÜRETİM SEZONU	PATATES
Üretim (Ton)	5.100.000
Kullanılabilir Üretim (Ton)	5.111.600
İthalat (Ton)	134.281
Yurt İçi Kullanım (Ton)	4.934.385
Tohumluk Kullanım (Ton)	347.930
İhracat (Ton)	311.496
Yeterlilik Derecesi (%)	103,6

Kaynak: TÜİK

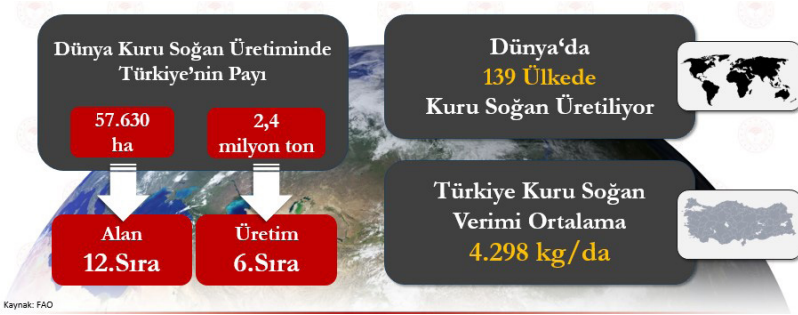
Yeterlilik durumumuza baktığımızda; TÜİK'in yeterlilik tabloları yaklaşık 2 sezon, geriden gelir. 2022'deki 5,1 milyon tonluk üretim miktarı ve ihracatla birlikte onları değerlendirdiğimizde yeterliliğin şu an için patatesten yüzde 103 olduğunu görüyoruz. Ancak bu sezondaki 5,7 milyon tonluk üretimi dikkate aldığımızda bu yeterliliğin yaklaşık yüzde 110 civarında olmasını bekliyoruz. Biz ülkemiz için ihtiyaç olan patatesi üretebildiğimiz gibi 50 milyon turist ve 5 milyona yakın misafirin ihtiyacını karşılarız.

Patatesin dünya yurtdışı fiyatlarıyla, ülkemiz fiyatlarını kıyasladığımızda: Türkiye'de 400-410 dolar iken; İspanya'da 700, İtalya'da 1000 dolar olduğunu görebiliyoruz. Hindistan biraz önceki dünya üretiminde pay verdiğimizde Çin'den sonra en önemli üreticilerden biri ki hem patatesten hem soğanda çok büyük bir coğrafya olmalarından dolayı neredeyse her ay olmasa da 2-3 ayda bir ülkenin yani doğusundan başlayıp batısına doğru hasadın gerçekleştiği bir ülke ve üretim miktarıyla karşımızda.

Yeni sezon turfanda patateslerin Adana'dan 13-16 TL üretici fiyatlarıyla arz olduğunu görüyoruz. Günlük olarak; piyasadaki patates – soğan başta olmak üzere birçok ürünün üretici fiyatlarını alarak piyasayı yakından takip ediyoruz. Adana'da üretici fiyatları 11 ila 15 TL arasında. Ancak tüketiciye ulaşana kadar patatesin 30 TL civarında olduğunu görebiliyoruz.

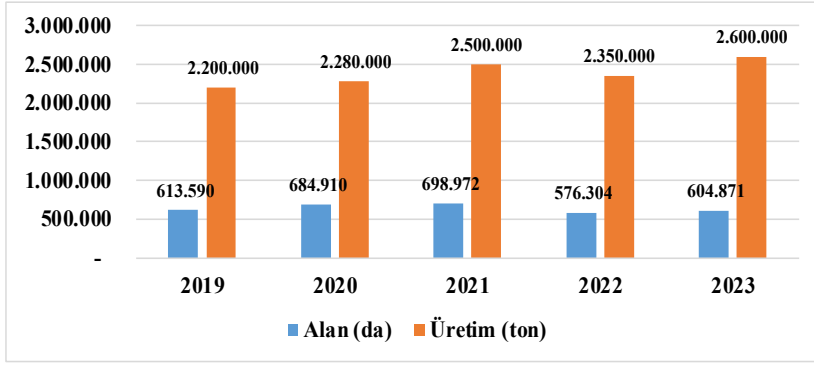
Patatesi üretimini ve ticaretini genel hatlarıyla değerlendirdik. Soğanın üretim ve dış ticaret rakamlarına değinerek bir özet yapacak olursak.

Resim 3: Dünya Kuru Soğan Üretimi

2022 verilerine göre dünyada 139 ülkede 110 milyon ton soğan üretiliyor. Ülkemiz soğan üretiminde altıncı sıradadır. Ancak verim konusunda dünya ortalamasından daha fazla verime sahibiz. Geçen yıl Polatlı'da 7-8 tonlara ulaşan bir verimliliğe ulaştık. Bu da hem ülke üretiminin artması açısından önemli hem de üreticinin birim maliyetinin düşmesi açısından sevindiriciydi. İhracatın kısıtlandığı bir dönemde Polatlı'da, Amasya, Tokat, Çorum'daki üreticilerimiz, Adana, Hatay'daki üreticilerimiz bu verimliliğe ulaşmasalardı iç piyasa fiyatları bazen 2 – 2,5 liralara kadar düşmüştü ki bu verimlilik sayesinde o kritik süreci atlatabilir. Daha sonra fiyatların ortalama olarak 6-7 liralara oturmasıyla da maliyetin üzerinde bir satışla sezonu tamamlamış oldular.

Grafik 5: Türkiye Kuru Soğan Üretim ve Alan Verileri (2019-2023)

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin soğan üretimini verim olarak kıyasladığımızda; turuncu renkli sütunlar üretimimizi gösteriyor. 2002 yılında 2 milyon ton üretim varken 2023 üretiminin 2,6 milyon ton olarak gerçekleştiğini görebiliyoruz.

Türkiye'de soğan en yoğun nerede üretiliyor sorusuna cevap vermeden önce Ankaradan sonra çok nerede soğan üretiliyor diye sormak istiyorum. Celal Bey mesela siz bu soruya ne cevap verirdiniz?

Celal Toprak: Slaydı gördüm. Ancak görmemiş olsaydım Çorum cevabını vermezdim.

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem: Tokat, Amasya, Çorum hattında ciddi bir kültür var. Ankaranın dışında ve orada da kendine has bir lezzet ve aroması var. Tokat'tan gelen soğan diğerlerinden farklıdır.

Bizim için en kritiği burada soğanın depolama şartları daha basit. Ancak soğan; patatese göre depo kayıplarının en çok olduğu ürünlerden birisi. Özellikle bu sene son 53 yılın en sıcak ayları olduğunu, Şubat ayının ölçülebilen en yüksek Şubat ayı sıcaklığı olduğunu Mart ayının da yine son 53 yılın en sıcak Mart ayı olduğunu hatırlatmak isterim.

Son 53 yılın en sıcak aylarını yaşamamız bir kısma faydalı iken biz tarımcılar için çok kötü. Çünkü bazı bitkilerin kendini verime geçirmesi için soğuklama ihtiyaçlarını karşılamak gerekiyor. Dolayısıyla soğan da depoya her yıl Eylül – Ekim ayında girer. Soğanda, depo kaybı normalde yüzde 10-15'tir. Yüzde 20 olursa o seneyi biz büyük bir depo kaybıyla kapattık deriz. Bu sene bahsettiğim 53 yılın sıcakları nedeniyle depo kayıplarının yüzde 30'lara geldiğini gördük.

Normal şartlarda 2,6 milyon ton olan üretimimiz bizim için ihracat açık olsa bile ülke ihtiyacı için risk olmayacak bir rakamdır. Depo kaybının çok olmasıyla bu tablodaki Hatay ve Adana'daki turfanda soğanların piyasaya arzıyla bu açığı kapatmış olduk.

Yanlıı hatırlamıyorsam Nisan ayının 4'ünde Adana'da, 15'inde de Hatay'da ilk hasat başladı. Biz o sürece 100-150 bin ya da 80 – 120 bin ton arasında bir stokla girmeyi planlarken 30 bin gibi bir rakamla girdik. Önemli olan Nisan ve Mayıs'taki turfandan biz ne kadar hasat alacağız.

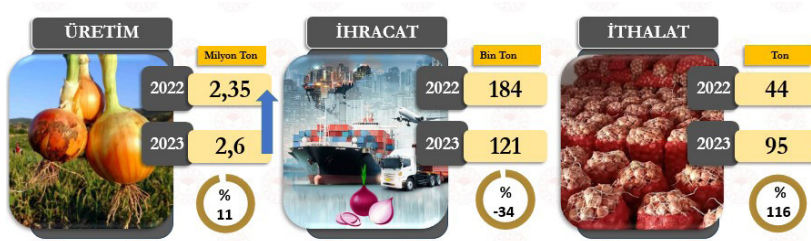
Burada ayrı bir şeyin altını çizmek isterim. Patateste bahsetmedik ama ÇKS'de biliyorsunuz bizim tarımsal desteklemelerimizden faydalanmak için çiftçi kayıt sistemine kayıt olması gerekiyor. Geçen sene yaptığımız bir değişiklikle ÇKS'ye kayıt olamayan alanları da bir taahhütname ile ÇKS'ye kaydını sağladığımızda bu soğanda yüzde 37'lik bir artışın olduğunu görüyoruz. Alansal kayıt artışının, tüm Türkiye'de birçok üründe gerçekleştiğini görüyoruz. 1 Eylül 2024 itibariyle tarımsal üretim planlamasında geçme yolundaki en önemli eşiklerden birisi olan kayıtlılığın arttırılmasına, geçen sene yaptığımız bu değişikliğin olumlu katkısı olduğunu görüyoruz.

Turfanda kuru soğan üretiminden Adana ve Hatay üzerinde biraz önce bahsetmiştim. Adana'da yüzde 26'lık alan kaybı olmakla birlikte Hatay'daki yüzde 10'luk bir artışla bu turfandöneminde 246 bin tonluk bir üretimin gerçekleştiğini görebiliyoruz.

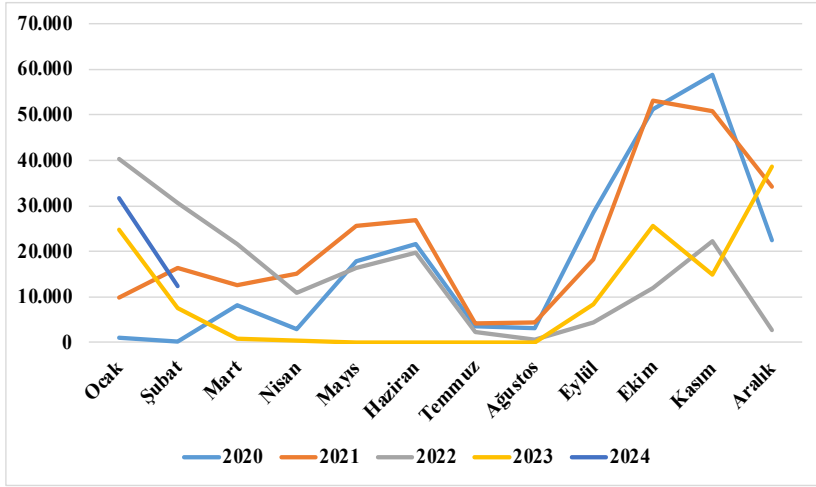
Teknik olarak ifade ettiğimiz orta erkenci, kışlık gibi iki çeşit daha üretim var. Bu yazlık çeşitler başladıktan sonra Adana, Hatay, Mayıs ayının sonlarına doğru Amasya ve Bursa bu hasada katılır. Buradan da

yaklaşık 300 bin tona yakın bir hasat bekleniyor. Sonra Mayıs – Haziran bunlar giderken akabinde Temmuz – Ağustos – Eylül’de tamamen yoğunlaşır. Ankara, Amasya, Tokat, Eskişehir ve Ankara’nın da yoğun bir hasada girdiğini görürüz ki, bizim için çok önemli ama tüketici ya da sektör dışındaki insanlar bu akışkanlığı fark etmeyebilir. Yani biz bunu gün gün nerdeyse takip ederiz. Nisan’da hasat başlar Eylül’de Ankara’da bitene kadar hiç kimsenin haberi olmadan bir yerin hasadı biter diğer tarafın hasadı başlar. Kesintisiz bir arz olur piyasada. Adana ve Hatay’daki erkenci soğanlar depolanamadığı için biran önce bunun satılması ticarete konu olması fazlasının da ihracatta değerlendirilmesi gerekiyor. Amasya, Tokat, Çorum ve Eskişehir’de Ağustos ve Eylül ayında hasat edilen soğanlar ise bizi 6 ay daha idare edecek şekilde depolanabilen üretimi gösterir bize.

Resim 3: Türkiye Kuru Soğan Üretim, İhracat, İthalat Verileri (2022-2023)

Ülkemizin soğan üretimi ve ticareti rakamlarına bakacak olursak; Türkiye ciddi bir soğan ihracatçısıdır. İthalat ise yok denilebilecek kadar az. Sanırım 2018 yılında çok cüzi bir miktar ithalat yapılmıştı ama o toplam üretimi daha doğrusu toplam tüketimde sözü bile edilmeyecek bir rakamdı. Üretimde yüzde 11’lik artışla 2,6 milyon tona ulaştık. Burada 200 ila 250 bin ton ihracat kapasitemiz olmakla birlikte havaların iyi gitmesinden dolayı normalde bizim soğan ihracatını açık tutmamız gerekiyordu. Ancak depo kayıplarının yüksek olacağını öngörerek kontrollü bir şekilde önce Eylül ayında bir 50 bin tonluk, sonra 30 bin tonluk Aralık’ta da sanırım 31 Ocak’a kadar da bir 50 bin ton izinle yılı 120 bin tonluk bir ihracatla tamamlamış olduk.

Grafik 6: Türkiye Aylık Kuru Soğan İhracatı

Kaynak: TÜİK

Burada aylık soğan ihracatımızın grafiğini görüyorsunuz. Dışarıdan bir gözle baktığınızda soğan ihracatımızın Temmuz – Ağustos'tan itibaren ciddi şekilde arttığını görüyoruz. Çünkü bizdeki üretim sezonu ve ihracatta arzın bu sezonlarda olduğunu Ekim ve Kasım aylarında en yüksek ihracata ulaştığımızı görebiliyoruz. Yine 2024'ün ilk 2 ayında 44 bin tonluk bir ihracatın gerçekleştiğini görüyoruz. Burada patatesten yüzde 19,5'lik bir gümrük vergisiyle yurt içindeki üreticiyi koruduğumuzu belirtmiştim. Soğanda da yurt içindeki üreticilerimizi yüzde 49,5'lik bir gümrük vergisiyle koruduğumuzu belirtmek isterim.

Türkiye 2022/23 soğan sezonunda yüzde 103 yeterliliğe sahip. Yeni sezon rakamları açıklandığında da bu yeterliliğimizin yüzde 107-108'lerle gerçekleşeceğini düşünüyoruz. İhracatta kontrollü bir şekilde devam ettiğimizi sezon açısından, dondurulmuş soğanda 15 bin ton gibi bir rakamla kısıtlı bir şekilde, kontrollü bir şekilde devam ettiğini belirtmek isterim.

Son olarak; ülkedeki kuru soğan fiyatlarını, özellikle Adana – Hatay bandındaki taze turfanda soğan fiyatlarının 10 – 15 lira olduğunu söyleyebiliriz. Birinci kalite soğanın 18-20 lirayla halden çıktığını bunun da üreticilere 24-25 liralara ulaştığını görebiliyoruz.

Patates ve soğan “insert” ürünü olarak özellikle 3 harfli marketlerde kullanılıyor. Stabil bir fiyatın olmadığını ama üretici fiyatlarının 10 lira civarında gerçekleştiğini, ortalama fiyatlarında 20 lira civarında olduğunu söyleyebiliriz.

Patates ve soğanı genel olarak özetledik. Şimdilik burada bırakalım. Sorularınız olursa cevaplamak isterim.

Celal Toprak: Çok teşekkür ederim. Yine bizi her zaman olduğu gibi bilgilendirdiniz. Ben o anlamda Tarım Bakanlığı'nın bu çalışmalarını ve bilgi birikimini çok önemsiyorum.

Diğer konuşmacılara geçmeden önce çok soru var. Ben onlara ilişkin sizlerin görüşlerinizi almak isterim.

Sorular şöyle; Planlı tarıma geçtik biliyorsunuz. Patates ve soğanda fiyat dalgalanmaları yaşanabiliyor. Fiyatlar bazen çıkıyor bazen de düşüyor. Buradan hem üretici hem tüketici zararlı çıkabiliyor. Bunu önümüzdeki dönemde görmeme şansına sahip miyiz? Planlı tarım bize bu imkânı sağlayacak mı?

Adana ve Hatay bizi hem patatesten hem soğanda, stokların bittiği dönemde kurtarıyor anladığım kadarıyla. Hatay ve Adana kurtarıcı şehirler denebilir mi? Bir diğer soru da verimlilik konusunda... Anladığım kadarıyla ekilen alan bazındaki durumumuzla üretim bazındaki durumumuz arasındaki karşılaştırmayı yaptığımızda verimlilikte çok iyiyiz. Bu iyilik yeterli mi? İyinin daha iyisi var mıdır? Şeklinde sorular var.

Bir de buğdayla patates karşılaştırılması yapılmış. O konuda da görüşünüzü istiyorlar. Yani birbirini ikame edebilir mi? Bu iki ürün birbirini tamamlayabilir mi?

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem: Planlı tarımla fiyat dalgalanmaları konusu Kaan Bey'in sorusuyla ilgili birkaç cümle söylemek isterim.

Tarımsal üretim planlamasının ana hedefi ve amacı arz güvenliğinin sağlanması. Önce arz güvenliğini sağladıktan sonra fiyat dalgalanmaları kısmına bakabiliriz. Arz güvenliğini sağladığımızda o fiyat dalgalanmalarının oluşmayacağını düşünüyoruz.

Biliyorsunuz 5 Nisan 2023'te Tarım Kanununda bir değişiklik yaptık. O kanun değişikliğinden sonra üretim planlamasıyla ilgili alt mevzuatların hazırlanması gerekiyordu. Birçoğunuzun bilgisi dâhilinde, belki de Tarım Bakanlığı'nın en geniş konsensüsle ve büyük bir istişareyle hazırlanmış bir yönetmeliğini, bu yönetmeliğin hazırlanma sürecinde aktif olarak yer aldığım için bunu gururla da söylerim. Bu yönetmelikle alakalı söz sahibi olmak isteyen fikrini beyan etmek isteyen kim varsa herkese kapımızı açtık. Sağ, sol, orta, güney, kuzey demeden bu ülke için yapacağımız büyük bir atılımda doğru adımlar atmak, doğru bir başlangıç yapabilmek için neye ihtiyacımız varsa ortak akılla bir yönetmelik taslağı hazırladık. Bununla yetinmedik, Eylül ayında 10 bölgedeki bütün tarım bölgelerinin STK'larının katıldığı, fikirlerini beyan ettiği toplantılardan o illerdeki STK'ların Ankara'daki ve İstanbul'daki bütün üst birliklerini çağırarak bu yönetmeliği bir daha tartıştık. Son halini vererek 15 Eylül 2023 tarihinde de bu yönetmeliği yayınlamış olduk. Akabinde hem bizim kendi teşkilatımızın hem de sektörün bilgilendirilmesi açısından ciddi bir bilgilendirme toplantıları kuşağına başladık. Yine Eylül ayından sonra hem il müdürlerimiz hem de bunu uygulayacak ilçe teşkilatlarımıza kadar bütün personelimizin bilgilendirmesini yaptık. Şubat – Mart aylarında da Bakanlığımızın o illerdeki bütün birimlerini bir ciddi bilgilendirmeye tabi tuttuk. Bunun akabinde de 1 Nisan itibarıyla illerde biliyorsunuz teknik komiteler kuruldu. Bu teknik komitelerin toplantıları başladı. Biz burada Ankara'da oturup bir yönetmelik yazarak ya da Ankara'da bir planlama yaparak bunun taşraya uygulanması için, talimatlarını gönderebilirdik ama biz merkezden bir planlama yerine yerelden gelecek bir planlamanın bizi başarıya götüreceğini düşünerek bütün yetkiyi illerdeki teknik komitelere bıraktık. Teknik komitelerden gelenleri burada değerlendirerek üretim planlamasına geçeceğiz.

Özet olarak; tarımsal üretim planlamasını başlattık. Uyguluyoruz, modunda olmamak lazım. Biz gelecek nesillere daha doğrusu bizden sonra gelecekler için de ciddi bir altyapı oluşturuyoruz. İlk taşları döşüyoruz. Bu zamanla oturacak bir sistem ve zaman içerisinde de bütün kesimlerin sahiplenmesiyle ki bunu kanunun ve yönetmeliğin çıktığı günden beri görüyoruz ki piyasa bunu satın aldı. Herkes buna katkı verdi. Bunun olması gerektiğine destek verdi. Bu da en yüksek konsensus ile kabul edilmiş bir durum.

Celal Toprak: Şunu söyleyebilir miyiz efendim? Bu sistem arz güvenliğini sağlayacak dolayısıyla enflasyonun düşmesine katkı sağlayacak bir uygulama haline gelecek diyebilir miyiz efendim?

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem: Burada en önemli şeylerden bir tanesini atladık tabii. Kendi başına ya da hiçbir argüman olmadan bir tarımsal planlama yapmak mümkün değil. Bunu birtakım araçlarla desteklemeniz lazım...

Mesela kayıtlılığınızı arttırmanız lazım. Ölçemediğiniz ya da bilmediğiniz bir alanı yönetmek çok zor. Bu noktada birtakım faaliyetlerimiz oldu.

İkinci soru ile ilgili olarak; Adana ve Hatay noktasında da özellikle o iki slaydı koymuştum. Hazirunun dikkatini çekmek açısından tamamen sizin söylediğiniz cümle doğru. Adana ve Hatay'dan sonra ara dönemde turfanda gelen üçüncü ilimiz İzmir'dir. Bizim kurtarıcımızdır. Depolardaki stok bitmek üzereyken bizi kurtarıcı olarak bu ikili piyasaya arz ile kurtarır.

Üçüncüsü verimlilik noktasında evet dünyada hem patatesten hem soğanda ileri daha iyiyiz. Bunun daha iyisi olmaz mı? Kesinlikle olur. Biz özellikle patates tohumunda yüzde 80-85 civarında üst kademedeki dışa bağımlıyız. Ancak ülkemizde son 10 yılda özellikle yurt içindeki kendi şirketlerimiz patates tohumluğu konusunda dışarıdakiler ile rekabet edebilecek çeşitleri de geliştirdiler. Bu noktada sertifikalı tohum kullanımının yaygınlaşması ve artmasıyla patateslerimizin verimliliğinin

daha da artacağını ve soğanda da yine en uygun ekolojik havzalarda yetiştirildiği takdirde yani hem ekolojik olarak uygun hem de ekonomik üretimin en verimli üretimin yapılacağını düşünüyoruz.

Burada kısaca bahsetmek isterim. Tarımsal üretim planlamasında bizim argümanlarımızdan birisi biraz önce atladığım konu: Ürün uygunluk haritaları üzerinden havza ürün deseni oluşturacağız. Burada bizim elimizde son kırık yılın meteorolojik verileri, toprak verileri, topografya verileri mevcut. Dolayısıyla biz hangi ürünün nerede yetiştirileceğini belirlerken, tarımsal üretim planlamasının en önemli argümanı olan destekleri burada yönlendirici bir araç olarak kullanacağız. Yeni dönemde üretim planlaması ile birlikte yeni bir destek modelini de hayata geçirmiş olacağız. Sayın Bakanımızın da kısmen kamuoyuyla paylaştığı üretim desteklemelerinde de yeni bir modeli yakında detaylarıyla paylaşmış olacağız. Planlamada desteklerini en önemli yönlendirici araç olarak kullanacağız.

Son soruda patates ve buğday kıyaslamasıydı ki, neyi kastettiğini çok anlamamakla birlikte şunu söyleyebilirim. Öncelikle buğday bu coğrafyanın ve bizim kültürümüzün vazgeçilmezi. Patateste ile kıyaslayamayız. Buğday 70-75 milyon dekada üretilirken, patatesin 1,5 – 2 milyon alanda yetiştirildiğini görüyoruz. Dolayısıyla bu birbiriyle kıyaslamak doğru olmaz.

Celal Toprak: Peki efendim soruyu ayrıntılı iletirse arkadaşlarımız tekrar sizlere ulaştırırız. Bu arada dinleyicilerimizin başka soruları olursa onları da sizlere yazılı olarak iletiriz. Çok teşekkür ediyorum. Ağzınıza sağlık. Ben hemen Senih Bey'e söz vermek istiyorum. Kendisi çok uzaklarda. Hem sizin konuşmanızı değerlendirecektir, hem de bu konuda kendi görüşünü bizimle paylaşacaktır. Hocam, buyurun söz sizde.

Prof. Dr. Senih Yazgan

Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar
Birliği Başkanı

Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan

Sizi ve tüm katılımcıları Vancouver'dan tam 10 saat farkla selamlıyorum. Özellikle Sayın Genel Müdürümüzü sunumundan dolayı kutluyorum. Ben hem akademisyen olarak hem de sektörde yaklaşık 8 yıldır bulunan biri olarak planlı tarımsal üretimin olmamasından dolayı bu dalgalanmaların yaşandığı düşünüyorum. Bunu da birçok kez hem yazılı ve görsel basında hem de Bakanlığımızla yaptığımız toplantılarda dile getirdim. Bir önceki dönem Genel Müdürümüz Mehmet Hasdemir döneminde bölgesel toplantılar yapılarak, paydaşlarla planlı tarımsal üretimin oluşturulabilmesinde karşılaşılabilecek sorunlar tümüyle tartışıldı. Son haline getirildi. Bunları uygulayabilmek için özellikle tarımsal istatistiklerimizin güncellenmesi gerekiyor. Eğer gerçekten tarımsal istatistik verilerimizi doğru yönetebilirsek işimiz kolaylaşacaktır. Az önce Genel Müdürümüzün belirttiği üzere üreticilerimizin çoğu hala ÇKS dediğimiz kayıt sisteminin dışında kalıyor. Üreticilerimizin kayıt altına alınarak yapacakları üretimin hem yönlendirilmesi hem de alacakları desteklerin yönetebilmesi açısından sisteme kayıt önem arz ediyor.

Dünyada Türkiye haricinde tarımsal üretimden vergi alan bir ülke yok. Bu ne demektir? Biz üreticiden bir ürün aldığımızda onlara kestiğimiz

müstahsil makbuzları üzerinden yüzde 10 stopaj vergisi ödüyoruz. Bu tabii ki doğal olarak da fiyatlara yansıyor ve fiyat dalgalanmalarına sebep oluyor.

Diğer taraftan; patates ve soğan üretimimizin ülkenin taleplerini karşılayabilecek boyutta olduğunu görüyoruz. Fakat sorun, bu ürünlerin her ikisinde de depolama koşulları ne yazık ki, ürünlerin depolama istekleri ile ilgili örtüşmüyor. Örnekle açmak gerekirse; patatesi Nevşehir’de mağara usulü dediğimiz koşullarda saklıyoruz. Yani bizim bu ülkedeki en önemli sorunlarımızdan bir tanesi depolama aşamasındaki kayıplarımız. Sayın Genel Müdürümüz soğan için yüzde 30’lar dolayında bir kayıptan bahsetti. Bu çok çok önemli bir kayıp demektir. Demek ki biz üretimimizin yüzde 30 dolayında çöpe atıyoruz. Her iki ürün içinde durum bu şekildedir.

Her iki üründe üretimin İç Anadolu Bölgesine konsolide olduğunu görüyoruz. Küresel iklim değişikliğinin etkisiyle ne yazık ki bu bölgeimizdeki su kaynakları son derece sınırlı. Patates ve soğan mutlaka destekleme ve sulama ihtiyacı olan iki tarımsal ürün. Bu ürünlerin sulama işlemi de genellikle yeraltı su kaynaklarından kullanılarak yapılıyor. Benim en büyük çekincelerimden bir tanesi, su kaynaklarımızı etkin kullanamadığımız takdirde, küresel iklimdeki sıcaklık artışlarının da etkisiyle yeraltı su kaynaklarımızın yetersiz kalmasıdır. Kar yağışları yeraltı su kaynakların en besleyici girdisidir. Eğer kar yağışları da yetersiz kalırsa var olan kuyularımızı 100 metre daha aşağılara indirerek bir üretim yapmak durumunda kalabiliriz. Ama bu da sonsuz bir kaynak değildir. Aynı zamanda sulamada birim manometrik yükseklik maliyeti var. Yani her 1 metre aşağı indiğinizde onun için harcayacağınız bedelin o üretimin üretim maliyetine girdisi daha fazla olacağından, bu da fiyat açısından dengesizlik oluşturacaktır.

İhracat rakamlarına değinecek olursak; Türkiye’de yaş sebze-meyve sektöründeki tarımsal üretimin yaklaşık olarak 55 milyon ton olduğunu düşünürsek, bunun sadece yüzde 10’unu ihraç ediyoruz. Bir başka deyişle; 5 milyon ton civarında bir ihracatımız var. Bu rakamın içerisinde patates, soğan ve soğanın dondurulmuş hali de mevcut. Bu

durum iç piyasadaki fiyat artışlarını da etkiliyor. Çünkü üretici üretimden vazgeçiyor. Belli bölgelerde eğer yeterli bir fiyat bulamadığı takdirde, ürünü dikmekten ya da ekmekten vazgeçen birçok üreticiyle karşı karşıya kalıyoruz. Nitekim işte Bursa bölgesinde belki yerel basından da duymuş olabilirsiniz, birçok üretici şeftali ihracatının yapılamaması nedeniyle ağaçları söktü. Onun yerine farklı ürünler yetiştirmeye çalışıyorlar. Aslında ihracatın, iç piyasadaki fiyatlarının artışı yani enflasyonist baskıya sebep oluşturması söz konusu değildir. Sorun esasında planlı tarımsal üretimin olmaması ve bu planlı tarımsal üretimdeki önce iç talebin, daha sonra da iç talebindeki iklimsel parametrelerle olabilecek olan etkileri de öngörerek, ihracatı da koyduğunuzda, bir üretim alanı oluşturulması gerekirken, maalesef bugüne kadar yapılmaması bundaki en büyük etkenlerden bir tanesi oldu. Yani biz ihracatçılar olarak bir ürünün ihracatının yasaklanmasının, piyasayı dengelemeyeceğini düşünüyoruz her ürün bazında. Kaldı ki ben şimdi Kanada'dayım saatlerce uzaktayız, binlerce kilometrede uzaktayız, bir fuar etkinliğine katılıyoruz. Dün fuarda bir domates konusu geçti. Bir Amerikalı ihracatçı ki, ithalatçı aynı zamanda kendisi, söylediği ifade şu; "Sizde güvenilirlik maalesef çok fazla değil" dedi. Ben niçin diye sorduğumda, "Sizde, işte zaman zaman yasaklamalar geliyor" dedi. Pazarı kazanması, girdikten sonra bunun sürdürülebilirliğini sağlaması bir o kadar zor iken, bir anda bakıyorsunuz bir yasak geliyor ve o pazar bir daha size kesinlikle geri dönüş yapmıyor. Ta ki normal tedarikçi olduğu ülkelerde bir ürün eksikliği olduğunda sizi ikame ihracatçısı olarak ya da ithalatçısı olarak kullanıyor. Bu Türkiye için de hoş bir durum değil. Nitekim Bursa'da patates konusunda dondurulmuş ürün üzerine çalışan birkaç firmamız var. Rusya bizim şu an en önemli pazarımız. Çünkü Avrupa Birliği'nden gelen yasaklamalar nedeniyle belli ürün grupları içerisinde Türkiye'ye bağımlı hale geldi. Bizim bir ihracatçımız, yaklaşık olarak 5 yıllık bir sözleşme imzalamasına rağmen, bir anda gelen yasaklamalar nedeniyle dondurulmuş patatesteki ciddi bir sıkıntı yaşamaya başladı. Bunları karşı tarafa da anlatmakta da güçlük çekiyoruz. Mutlaka kısıtlamalara bir gerekçe söyleyebiliyoruz ancak o pazara bir daha tekrar girme şansımız ne yazık ki olmuyor. O nedenle Bakanlığımız nezdinde bu konuda alınacak

aksiyonların mutlaka iç piyasadaki dengenin sağlanması açısından yasaklamayla değil, belli oranlarda kısıtlamalarla sağlanması pazarın da sürekliliği için çok önem arz ediyor.

Genel Müdürümüz de söyledi, “Ölçemiyorsanız yönetemezsiniz” diye. Ben de bu konuya farklı bir gözle bakmak istiyorum. Bence Türkiye’deki nüfus, gayri resmi rakamlar da dâhil edildiğinde önemli ölçüde artmış durumda. Özellikle kayıt dışı göçmenler ve aynı zamanda ülkemizdeki enflasyonla birlikte gelir düzeyinin azalışı nedeniyle patates ve soğan belli gelir düzeyine sahip olan toplumumuz için vazgeçilmez bir ürün oldu. Böylece iç piyasadaki tüketim miktarında ciddi bir artış yaşandı. Mutlaka yapılması gerekli olan bu konuda bir projeye başladı. İklimsel parametreler ve ilgili ürünler uygulanan ihracat ve ithalatın tüm koşulları göz önüne alınarak bir üretim planlamasının ivedilikle yapılması gereklidir. Nitekim Bakanımız bu konuda gerekli aksiyonları aldı. İlgili paydaşlarla da bunları tartıştılar. Elzem olan sözleşmeli tarım çerçevesinde belli bir aksiyonun varlığıdır.

Diğer bir konu ise en büyük sıkıntılarımızdan bir tanesi olan arabuluculuk sistemidir. Tarımsal üretimde arabuluculuk sisteminde çözümün çok kısa vadede hayata geçmesi gerekir. Yani işte tamam bunu karara bağlayalım dediğimizde belki ürün raf ömründen kaybetmiş, pazarlanabilir değerini ya da tüketici değerini yitirmiş olabilir. O nedenle arabuluculuk sisteminde de hızlı aksiyon alabilecek şekilde bir metodolojinin ortaya konulması gerekiyor. Bu, planlı tarımsal üretimin bana kalırsa şu ana kadar en büyük eksikliği olarak gözüküyor.

Özetleyecek olursak; bir üretimde üreticinin mutluluğunu sağlayabilecek önemli olan konu, ürünün pazarlanmasıdır. İhracatçılar bunun çok az bir miktarını yani yaklaşık yüzde 10’unu pazarlıyorsa, dolayısıyla üreticinin de lokomotif oluyor demektir. Fiyatı da aslında belirleyen ihracatçılar oluyor. Dolayısıyla ihracatın kapanması değil, ihracatın da bu süreç içerisinde planlanarak kesinlikle desteklenmesi gerekiyor. Aksi takdirde üreticimiz üretimden vazgeçmeyle karşı karşıya kalacaktır. Aynı zamanda girdi fiyatları, yani tarımın temel girdisi olan gübre, ilaç, tohum ve mazot fiyatları döviz bazlı ve artıyor. Maa-

lesef ihracata geldiğinizde bu rakamlarla karşılaştığımızda hala basılanmış olan bir dövizle ne yazık ki rekabetçiliğimizi kaybediyoruz. Bir örnek vereyim... Karpuz konusunda Türkiye ile Fas karşılaştırılmış. Fas Avrupa'ya 0.80 sente karpuz ihraç ederken, Türkiye'deki maliyetini koyduğunuzda 1,5 Euro'luk bir rakamla karşı karşıya kalıyoruz. Yani bizim rekabetçiliğimiz her geçen gün azalıyor. Burada dövizin de istikrarlı yapıya kavuşması, ihracatımızın sürdürülebilirliğin sağlanması açısından serbest bırakılmasının gerekliliğini de burada ifade etmek istiyorum. Çok teşekkür ederim.

Celal Toprak: Ağzınıza sağlık efendim. Senih Bey, şu an toplantımıza Kanadadan katılıyor. Biz de o saat diliminde toplantımıza katıldığınız için teşekkür ediyoruz. Şimdi, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar'a sözü bırakıyorum. Buyurun Başkanım.

Veli Kenar

Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar

Öncelikle Genel Müdürüm Uğur Erdem'e, Sayın Bülent Kasap'a ve Dr. Senih Yazgan'a sunumlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Hepsi de güzel konulara değindi. Tabii bir de bunun üretim ayağı var. Çünkü patatese ticaret ve genel çerçeveden bakması kolay, üretmesi çok zor olan bir ürün. Çünkü patates tohumluğu ülkemizde üretilmediği için dışarıya bağlı. Tohumluk bedeli yüzde 18 ila 20'yi buluyor. Hal böyle olunca fiyatları çok yükseltiyor. Bu da üretim anlamında düşündüğümüz zaman çok yüksek bir rakama tekabül ediyor.

Tohumluk konusunda ilimizde patates araştırma Enstitüsü var. Son yıllarda yaklaşık 10 çeşidi piyasaya sürmemize rağmen halkla buluşturmamadık. Çeşitleri halen üretim aşamasındayız. Bu konuya bir an önce destek verilerek tohumların halkla buluşturulması gerektiğini düşünüyorum.

Ülkemizde patates üretimi Adana'dan başlıyor. Niğde ve İç Anadolu bölgesine depolanıp patatesin sezonuna ermiş oluyoruz. Adana başlarken Niğde'nin patatesinin bitmiş olması gerekiyor. Fakat depolara baktığımızda durum böyle değil. Son bir haftadır vatandaşlarımız, depolarda patateslerin olduğunu ve taze patatesler çıktığı için bu patatesleri satamadıklarını belirtiyor. Bu duruma ilişkin bir çözüm üretmemizi istiyorlar.

Bu yıl fiyat anlamında Adana'dan başlayarak ilimize kadar gelen fiyatlar yüksek seyretti. Halen yüksek seyrettiği için tüketici tarafından tepkiler de oluyor. Fiyatın düşmemesinin sebebi ise Adana'daki patatesin Nisan ayının 20'sinden sonra çıkması gerekirken bu sene Nisan ayının başında çıkması oldu. Yani 20 günlük bir kayma oldu. Böyle olunca da vatandaşın elinde patates kalmış oldu.

Şu anda Niğde'de patates 5-6 TL civarında. Adana'da da patates bugün itibariyle 12 TL civarında satılıyor. Taze ile depolarımızdaki patates, pazara aynı anda sunulduğunda, Adana'daki patates fiyatlarının gerilemesini bekliyoruz. Önümüzdeki günlerde daha çok çoğalacak olan patates üretiminde Adana'daki söküm fiyatının yaklaşık üretim maliyetine denk geleceğini düşünüyoruz. Bu konuda Genel Müdürümden istirhamım bir an önce tedbir alınarak çiftçilerimizin zarar görmesi engellenmelidir. Adana'da fiyat farkı nasıl başlarsa yılsonuna kadar öyle gider. Çünkü yaklaşık yüzde 50'lere varan bir üretim fazlalığı var. Böyle olunca bütün yazlık patates eken bölgelerin patatesleri, pazar payını çok düşürmüş olacak. Bu bölgelerin, Orta Anadolu gibi depolama şansları da çok az. Bu yüzden patateslerin israf olma ihtimali var. Bir an önce ihracatın önü açılarak fazlalık olan ürünlerin ihracatının gerçekleştirilmesi gerekiyor. Senih Hocam da konuya çok güzel değindi. İhracatın önünün açılması gerekiyor. Bu süreci hangi Bakanlık yönetecek bilmiyoruz ancak bir an evvel ihracat yasaklarının kaldırılması gerekiyor.

Diğer taraftan daha önce Tarım Çalıştay'ında dile getirdiğimiz fon konusu var. Bir fon oluşturularak fiyatların yüksek olduğu zamanlarda ihracatçıya destek verilerek ihracatın devam ettirilmesi, fiyatların düşük olduğu zamanda da çiftçiye destek verilerek buradan üreticimizin desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Örneğin; Ürdün'e patates gönderiyorsun fakat ihracat yasağı geldiği zaman bu pazarı kaybetmiş oluyorsun. Bir sonraki yıl o pazarı bulamayınca da, üreticimiz zarar etmiş oluyor. Bu konuya ivedilikle çözüm bulması gerektiğini düşünüyorum.

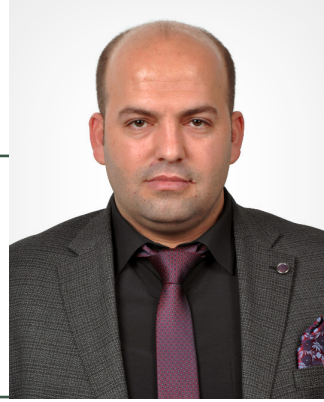
Üretimimize baktığımız takdirde; Türkiye ortalaması dekar başına 3.700 kg olsa da son yıllarda bu tohumlarla birlikte 4.500 kg üretim gerçekleştiriyoruz. Hesaplamalarda bu ortalamaların dikkate alınarak yapılmasını istiyoruz.

Bir diğerk konu ise yaklaşık yüzde 30-40 kayıtlı olmayan ve üretim yapan üreticimiz var. Devletimiz üretimle tüketimi karşılaştırdığı zaman iç piyasaya yetecek arzı görüyor. Ancak bu yıl en kısıtlı dönem olmasına nazaran önümüzdeki yıllarda bu üretimin fazlalığını göreceğiz. Bu sebeple, sorun geldiği zaman değil gelmeden çözülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Celal Toprak: Başkanım, çok teşekkür ederim. Son konuşmacı olan İstanbul Toptancı Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı Soner Topal'a sözü vermek istiyorum.

Soner Topal

İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı
Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı

İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı Soner Topal

Sayın İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanım, Sayın Niğde Ziraat Odası Başkanım, değerli konuklar, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Genel Müdürüm konuşmasında bütün önemli noktalara değindi. Ben de birkaç noktaya değinmek istiyorum. Özellikle üretimde en çok takıldığımız konulardan biri Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS). Biz 5.000 dönüm patates ekimi yapıyoruz. Köylüden tarla kiralyoruz fakat köylü ÇKS'sini bize vermiyor. Böyle olunca ektiğimiz bölgenin yüzde 75'ini kayıtsız ekiyoruz. Köylü, maalesef arazisinde buğday ve arpa ektiğini göstererek devletten desteğini alıyor. Normalde üretimimiz tamamen kayıt altına alınmış olsa ülkemize yetecek kadar ürünü ürettiğimizden dolayı ürün fazlamızı ihraç edebiliriz. Bu da fiyatların dengelenmesi sağlayacaktır.

Ülkemizde çiftçi, hangi ürün para ediyorsa onun üretimini daha çok gerçekleştiriyor. Ancak bu durumda oluşan arz fazlası nedeniyle bir sonraki yıl fiyatlar geriliyor ve üretici zarar ediyor.

Genel Müdürümüz ve Veli Başkanım da söyledi, bu yıl ekim alanlarında yüzde 50 civarında bir artış görüyoruz. Biz sektör olarak ihracatın kısıtlı da olsa açılmasını talep ediyoruz. Çünkü ihracatın açılmasının

hem üreticimiz için hem de tüketicimiz için faydalı olacağını düşünüyoruz.

Girdi maliyetlerimiz hakkında da fikirlerimi beyan etmek istiyorum. 2020 yılından bu yana gübre, mazot, tarım ilaçları, tohum gibi girdi maliyetlerimiz yükseldi. Bunun yanında yerli tarım işçisi bulmakta çok zorlanıyoruz. Maliyetlerimiz gelinen noktada on kat arttı. Üreticiye nakit destekten ziyade indirimli mazot, gübre ve tohum yardımının sağlanması gerekiyor.

Bir diğer konu ise Milli Eğitim Bakanlığı müfredatıyla ilkokuldan başlanarak tarım dersi adı altında çocuklara ve gençlere dersler verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu gibi girişimlerle gelecek nesilleri tarım bilinci ile yetiştirmemiz gerekiyor.

Diğer taraftan; son zamanlarda yazılı ve görsel basında sıklıkla filizli patates ve soğanın insan sağlığına zararlı olduğuna dair haberler yayınlanıyor. Sektör olarak bu haberin yanlış olduğunu düşünüyoruz. Bu yanlış bilginin ivedi bir şekilde düzeltilmesi gerekiyor. Patates ve soğanın insan sağlığına ne kadar faydalı olduğunu herkes biliyor. Bu gibi yanlış haberlerle medyada oluşturulan algıyı doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

Son olarak; şahsım aynı zamanda hal esnafıdır. Biz irsaliyesi, künyesi, müstahsili olsun işimizi düzenli bir şekilde yapıyoruz. Fakat son birkaç yıldır ürünleri özellikle İstanbul'a kaçak yoldan getirenler çoğaldı. Piyasada kontrolsüz ve resmi olmayan yollardan ürün satışı yapanlar her geçen gün artıyor. Sektör olarak Bakanlığımızdan bu konuda denetimlerini artırmasını talep ediyoruz.

Celal Toprak: Teşekkür Başkanım, çok sağ olun. Toplantımızı bitirmeden önce sözü Sayın Genel Müdürümüz Uğur Erdem'e vereceğim. Buyurun efendim.

KAPANIŞ

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem: Teşekkür ederim. Veli Başkanımın söylediği tespit çok doğru. Adana'da ve Hatay'da biz hep uzun yıllar şunu söyleriz. En iyi ihtimalle 15 Nisan'da ürün çıkar. Ancak ilk hasat ortalama 20 - 22 - 23 Nisan'da başlar. Dolayısıyla içerideki, depolardaki patateslerde o arada tüketilir. Şimdi bu sene Adana'da yaşanan sıcaklar nedeniyle hasat yaklaşık 15-20 gün öne geldi. Buğdayda da 17 Mayıs'ta ilk hasat olur. Takip edelim muhtemelen ilk buğday hasadı 5 Mayıs'ta gerçekleşecek.

Yine hem Soner Bey'in hem de Başkanımın dile getirdiği ihracatın açılması konusu var. Bu konu çok sıcak bir şekilde masamızda, bununla ilgili çalışmalarımızı da bir an önce sonuçlandırıp, üreticiyi ve ihracatçıyı rahatlatacağız.

İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı Soner Topal: Sayın Genel Müdürüm, bir konuyu atladım. Onu da söylemek istiyorum. Desteklerin tarlaya değil ürüne verilmesini istiyoruz? Bunları da dikkate alırsanız çok seviniriz.

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem: Anlaşıldı. Bugünlerde ihracatla alakalı kararımızı da Ticaret Bakanlığımızla birlikte değerlendirip bir sonuca erdireceğiz. Benim genel olarak söylemek istediklerim bunlar. Sadece biraz önce anlamadığımız bir soru olarak patatesle buğday meselesi vardı.

Onu şimdi gelen mesajları dikkatlice takip ettiğimizde arkadaşlarımızın da uyarısıyla patatesle buğday kıyası konusunda şöyle bir veri var. Onu paylaşmak isterim. Patatesin normal şartlar altında yıllık

su ihtiyacı 600 – 650 ml, buğdayın da 300 – 600 ml. Yani Anadolu’yu düşündüğümüzde 350 ml ortalama yağışı olan Anadolu’yu düşündüğümüzde buğdayla patatesi o açıdan birbirine kıyaslamak pek doğru değil. Çünkü geniş bir kurak alana sahibiz Anadolu’da, o yüzden onu kıyaslayamayız diye düşünüyorum.

Celal Toprak: Çok teşekkür ediyorum. Ağzınıza sağlık. Şimdi sözü kapanış konuşması için İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap’a bırakıyorum.

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap: Değerli konuklarımız, İstanbul Ticaret Borsası adına; kıymetli katılımlarından dolayı Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Başkanı Veli Kenar, İstanbul Ticaret Borsası Patates ve Kuru Soğan Ticareti Meslek Komitesi ve İSTİB Meclis Üyesi Soner Topal, ve Moderatörümüz Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'a, bir kez daha teşekkür ederim.

Konuşmacılarımız, yine çok değerli bilgileri bizlerle paylaştılar. Dinleyicilerimiz de, sorularıyla toplantımızı zenginleştirdiler. Bu vesileyle, katılım sağlayan herkese çok teşekkür ediyorum. Toplantının arka planında emeği geçenlere de şükranlarımı sunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BASIN YANSIMALARI

Türkiye

PATATES SOĞAN SIKINTISI YOK

İki yıl önce patates ve soğan fiyatlarında yaşanan problem ders oldu. Rekolte arttı, iki türünde yeterlilik seviyemiz yüzde 102 olarak revize edildi. Bakanlık yetkilileri "Piyasa rayna oturdu" dedi. İhracatçı ise dış pazara satış yaşanın kalkmasını istedi. **5TE**

Türkiye

ARZ, TALEBİ KARŞILIYOR, FİYAT ARTIŞI BEKLENMİYOR

Patates ve soğanda kriz geride kaldı

PATATESİ DONDURUP FİYATINI KATLAYALIM

Mufakuzun vasıtasıyla ve hemen hemen her yemekte çeyiz olan soğan ve patatese, geçtiğimiz yılda yaşanan sıkıntı son buldu. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen planlama sayesinde Türkiye'deki üretim ihtiyacı ileen miktarın üzerinde üretilen karşılandı. Bu da iki yıl ve sonrasında patates ve soğanda herhangi bir sıkıntı yaşanacağını teminatı oldu. İstanbul Ticaret Borsasının aylık olarak düzenlediği "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" serisinin bu ayki toplantısında, Güvenli Ürün Platformu desteğiyle gerçekleşti. Platform Başkanı Celal Toprak moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıda bu hafta patates ve soğan üretimi ile ihracat ele alındı. Bilindiği gibi 2 yıl önce patates ve soğan fiyatlarında hızlı yükseliş dergileri bozmuş, tulaşdan okan tarım ile market ekinleri arasında büyük farklar oluşmuştu. Ardından hükümet patates ve soğan ihracatını yasakladı. 2023 yılında soğanda ihracat yeniden başladı. O günden itibaren patates ve soğan rekoltesi hızla arttı. 2022'de 5 milyon 100 bin ton olan toplam rekolte, bu yıl 5 milyon 700 bin tona kadar çıktı. Tüketicinin 5,2 milyon ton olduğu göz önünde bulundurulduğunda patates ve soğan talebi dengeli sağlandı. Kurum soğanda ise 2 milyon 350 bin tona kadar yükselen ihracatın gerçekleşti. Böylece hem patates hem soğanda yeterlilik seviyesi yüzde 102 olarak gerçekleşti.

YASAK KALDIRILMALI

Tarım ve Orman Bakanlığı, BTKİSİCİ Üretim Genel Müdürlüğü Ürün Edim "Patates ve soğanda tüketiminizden fazla üretilen ülke konumuna geçtik. Elan ve hasat dönemleri farklılık sebebiyle İrsas süreci arz sorunları olmayıyor. Genel olarak patates ve soğanda sorun yaşanmaya caktır" dedi. Edim: "Ülkemizde verimli topraklarda planlı üretim yapmak şart. Bakanlığımız çalışmalarını devam ediyor. Hızlı tarımla fiyat dalgalanmasa bilecek" dedi. Ünlüğ "Şiş Meyve Sebze İhracatçı Birliği" Sorumlü Yönetim ve Tüketim rakamlarına bakıldığında, ihracat fazlası olduğunu gördüğünü, ihracat yaşanmış kaldırılmasının doğru olduğunu düşünmektediri ifade etti.

Türkiye, patates üretimi ve ihracatında katma değeri en yüksek ürünleri üretimi" diyen Ürün Edim, ihracat patates fiyatı 1000 TL'ye düşürüldü. İrsas rakamı 21 milyar doların üzerinde tutuldu. Patates ve soğanda yeterlilik seviyesi yüzde 102 olarak gerçekleşti. Edim: "Ülkemizde verimli topraklarda planlı üretim yapmak şart. Bakanlığımız çalışmalarını devam ediyor. Hızlı tarımla fiyat dalgalanmasa bilecek" dedi. Ünlüğ "Şiş Meyve Sebze İhracatçı Birliği" Sorumlü Yönetim ve Tüketim rakamlarına bakıldığında, ihracat fazlası olduğunu gördüğünü, ihracat yaşanmış kaldırılmasının doğru olduğunu düşünmektediri ifade etti.

YeniGün

Patates soğanda ihracatı yasaklamak yerine kısıtlama yapılmalı

İstanbul Ticaret Borsası'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlediği 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantılarında bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları tartışıldı. Prof. Dr. Senih Yazgan, ürün ihracatının yasaklanması yerine kısıtlanmasının tercih edilmesi gerektiğini belirtti.

Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya; Tarım ve Orman Bakanlığı Bütiksel Üretim Genel Müdürü Uğur Erden, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Soner Topal konukları olarak katıldı.

Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıyı açılı konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Ahmet Bülent Kasap konuşmasında, patates ve soğan ürünlerinin geliştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili kültürel uygulamaların, Türk köy yaşamının önemli bir parçasını oluşturduğunu belirtti. "Bu gelecekteki ürünlerin kama değeri yüksek dondurulmuş ve işlenmiş olarak ihracat sağlanmak

için çalışmalıyız" dedi.

Tarım ve Orman Bakanlığı Bütiksel Üretim Genel Müdürü Uğur Erden, dünya patates ticaret hacminin 32 milyar doları olduğunu, bu rakamın 21 milyar dolarının dondurulmuş patatese gerçekleştirildiğini belirtti. "Ülkemizin dondurulmuş patates alanında çalışmalarını artırması ve uluslararası pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş patatesin ton fiyatı 1.087 dolar iken taze patatesin ton fiyatı 333 dolar" dedi.

Erden, fiyat dalgalanmalarının önlenmek için planlı tarım uygulamaları kapsamında merkezin planlama yerine yereldeki planlama için yerel komiteler kurulduğuna belirtti. "Bakanlığımızın önceliği arz güvenliğinin sağlanması. Planlı tarım uygulamalarıyla arz güvenliğini sağlanacak ve ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar önenecektir" şeklinde konuştu.

Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan,

ürün ihracatının yasaklanması yerine kısıtlanmasının tercih edilmesi gerektiğini belirterek, "İhracatçılar olarak ürün ihracatının yasaklanmasının ürün fiyatını dengelemediğini ve dış pazardaki

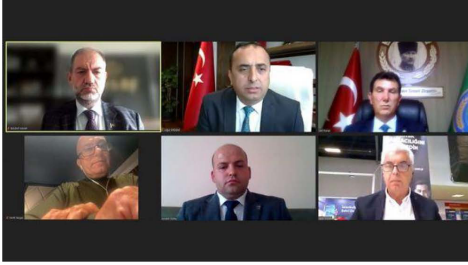
güvenliliğimizi zedelediğini görüyoruz. Bakanlığımızın iç pazardaki fiyatları kontrol etmek için yasaklama yerine ihracat kısıtlaması uygulamasını devreye sokması gerekiyor. Üreticinin mutluluğu ürününün

pazarlanmasından geçer. Dolayısıyla ihracat desteklenmelidir. Yoksa üretici, ürünü üretmeye niyetli olmaz" şeklinde konuştu. Yazgan, her iki ülkede de yer altı su kaynakları kullanarak sulama yapıldığını belirterek, "İklim değişikliği ve arın karaklıklar sebebiyle ilerleyen yıllarda yer altı sularına daha fazla ihtiyaç duyulacak. Bu nedenle yer altı her yıl daha fazla imnek zorunda kaldığından sulama maliyetleri sürekli artıyor" şeklinde konuştu.

Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar, bu yıl Adana bölgesinden gelen patateslerin piyasaya 20 gün erken sunulmasının üreticisi zor durumda bıraktığını belirtti. "Adana patatesinin hasat zamanında Niğde bölgesindeki patateslerin bittim olması gerekiyor. Fakat 20 günlük erken hasat sonucunda yeni ürünlerin gelmesinden dolayı Niğdeli üreticiler ellerinde kalan ürünleri satamadıklarından satış fiyatları üretim maliyetlerini karşılamıyor" dedi. (YHM)

TRKİYEDE İŞ DÜNYASI

Patates soğanda ihracatı yasaklamak yerine kısıtlama yapılmalı

Istanbul Ticaret Borsası'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlediği 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantılarında bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları tartışıldı.

Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya; Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Ahmet Bülent Kasap konuşmasında, patates ve soğan ürünlerinin yetiştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili kültürel uygulamaların, Türk köy yaşamının önemli bir parçasını oluşturduğunu belirterek, "Bu geleneksel ürünlerin katma değeri yüksek dondurulmuş ve işlenmiş olarak ihracatını sağlamak için çalışmalıyız" dedi. "PLANLI TARIM UYGULAMALARIYLA ARZ GÜVENLİĞİ SAĞLANACAK" Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, dünya patates ticaret hacminin 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 milyar dolarının dondurulmuş patateste gerçekleştirildiğini belirterek, "Ülkemizin dondurulmuş patates alanında çalışmalarını artırması ve uluslararası pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş patatesin ton fiyatı 1.087 dolar iken taze patatesin ton fiyatı 333 Dolar" dedi. Erdem, fiyat dalgalanmalarının önlemek için planlı tarım uygulamaları kapsamında merkezden planlama yerine yerelde planlama "Bakanlığımızın öncelikli arz güvenliğinin sağlanması. Planlı ta ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar önlenecektir" şeklinde KISITLAMALAR DEVREYE ALINMALI..." Uludağ Yaş Meyve Se Yazgan, ürün ihracatının yasaklanması yerine kısıtlama "İhracatçılar olarak ürün ihracatının yasaklanmasının ürü güvenliliğimizi zedelediğini görüyoruz. Bakanlığımızın iç pa yerine ihracat kısıtlaması uygulamasını devreye sokmas pazarlanmasından geçer. Dolayısıyla ihracat desteklenmelik gelecektir" dedi. Yazgan, her iki üründe de yer altı su kaynağı

Telehaber.com

Patates ve Soğan Sektörünün Sorunları İSTİB Toplantısında Ele

Alındı

Patates ve Soğan Sektörünün Sorunları İSTİB Toplantısında Ele Alındı

Istanbul Ticaret Borsası (İSTİB) tarafından düzenlenen 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantılarına devam ederken, bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları ele alındı. Toplantıya Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Senih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğancılar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı. AA, 26.4.2024 13:33

Patates soğanda ihracatı yasaklamak yerine kısıtlama yapılmalı

İstanbul Ticaret Borsası'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlenen 'Borsa Meydan'ında Sektörler Konuşuyor' toplantılarında bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları tartışıldı.

Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya; Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Yürütme Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Medis Üyesi ve İstanbul Topatçısı Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Sener Topal konuşmacı olarak katıldı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Patates ve soğan ürünlerinin yetiştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili kültür önemli bir parçasını oluşturduğunu belirterek, "Bu geleneksel ürünleri ve işlenmiş olarak ihracatı sağlamak için çalışmalıyız" dedi. "Planlı sağlanacak..." Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Erdem'in 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 milyar gerçekleştirildiğini belirterek, "Ülkemizin dondurulmuş patates a uluslararası pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş patate patatesin ton fiyatı 333 dolar" dedi. Erdem, fiyat dalgalanmalarının öl kapsamında merkezden planlama yerine yerelde planlama için ve "Bakanlığımızın öncelikli arz güvenliğinin sağlanması. Planlı tarım uygulad ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar önlenmektedir" şeklinde konuştu. "İhr devreye alınmalı..." Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Ba ihracatının yasaklanması yerine kısıtlanmasının tercih edilmesi gerektiği ihracatının yasaklanmasının ürün fiyatını dengelemeye ve dış pa görüyoruz. Bakanlığımızın iç pazardaki fiyatları kontrol etmek için uygulamasını devreye sokması gerekiyor. Üreticinin mutluluğu ürününü

Patates-soğan krizi asıldı mı... 'Dondurup fiyatı katlayalım' çıkışı

Mutfakların vazgeçilmezi ve her meyhem çişni olan soğan ve patateste, geçtiğimiz yıllarda yaşanan sıkıntı için çalışma yapıldı. Hem tüketici hem çiftçi krizin çözümünü ümit ederken, Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü'nden patatesi dondurup fiyatı 3'e katlama önerisi geldi.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen planlamaya birlikte, Türk tüketicisinin ihtiyacı olan miktarın üzerinde üretim gerçekleştirildiği ifade edildi. 1 10 Geçtiğimiz süreçte hem üreticinin hem de tüketicinin yaşadığı problemlerin önlenmesi hedeflendi. 2 10 Türkiye gazetesinden Sevdâ Altınbaş'ın haberine göre, İstanbul Ticaret Borsasının ayık olarak düzenlediği 'Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor' serisinin bu ayki toplantısı, Güvenilir Ürün Platformu desteğiyle gerçekleştirildi. Platformun Başkanı Celal Toprak moderatörlüğünde gerçekleşen toplantıda bu hafta patates ve soğan üretimi ile ticareti ele alındı. 3 10 YETERLİLİK SEVİYESİ YÜZDE 102 2 yıl önce patates ve soğan fiyatlarında hızlı yükselme dengeleyemez, tarladan çıkan ürün ile market etiketi arasında büyük farklar oluşmuştu. Ardından hükümet patates ve soğan ihracatını yasakladı. 4 10 2023 yılında soğanda ihracat yeniden başladı. O günden itibaren patates ve soğan rekoltesi hızı arttı. 2022'de 5 milyon 100 bin ton olan toplam rekolte, bu yıl 5 milyon 700 bin tona kadar çıktı. Tüketicinin 5,2 milyon ton olduğu göz önünde bulundurulduğunda patatesten arz-talep dengesi sağlandığı belirtildi. 5 10 Kuru soğanda ise 2 milyon 350 bin tona kadar yükselen bir üretim gerçekleşti. Böylece hem patates hem soğanda yeterlilik seviyesi yüzde 102 olarak gerçekleşti. 6 10 "YASAK KALDIRILMALI" Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem "Patates ve soğanda tükettüğümüzden fazla üreten ülke konumuna geçtik. Elim ve hasat dönemi farklılığı sebebiyle kısa süreli arz sorunları olabiliyor. Genel olarak patates ve soğanda sorun yaşanmıyacaktır" dedi. 7 10 Erdem "Ülkemiz verimli topraklarında planlı üretim yapmak şart. Bakanlığımız çalışmalarına devam ediyor. Planlı tarımla fiyat dalgalanması bitecek" dedi. 8 10 Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Senih Yazgan da üretim ve tüketim rakamlarına bakıldığında, ihtiyaç fazlası olduğunu görüldüğünü, ihracat yasasının kaldırılmasının doğru olacağını düşündüklerini ifade etti. 9 10 "PATATESİ DONDURUP FİYATINI KATLAYALIM" Türkiye, patates üretimi ve ihracatında katma değeri artıracak projeler üretmeli" diyen Uğur Erdem, dünya patates ticaret hacminin 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 milyar dolardan dondurulmuş patatesten gerçekleştirildiği bilgisini paylaştı. Erdem "Ülkemizin dondurulmuş patates alanında çalışmalarını artırması ve

HABERLER.COM

İSTİB'de Patates ve Soğan Sektörünün Sorunları Ele Alındı

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) tarafından düzenlenen "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarına devam ederken, bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları ele alındı.

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) tarafından düzenlenen "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarına devam ederken, bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları ele alındı. İSTİB'den yapılan açıklamaya göre, webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Senih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Kasap, pa-

ti ilgili kültürel uygulamaların, Türk köy yaşamının öner ürünlerin katma değeri yüksek dondurulmuş ve işle vurguladı. "Planlı tarım uygulamalarıyla arz güvenliği hacminin 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 n bilgisini paylaştı. Erdem, "Ülkemizin dondurulmuş pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş fiyatı 333 dolar." ifadelerini kullandı. Fiyat dalğı kapsamında merkezden planlama yerine yerelde pla bakanlığın önceliğinin arz güvenliğinin sağlanması old arz güvenliğinin sağlanacağını ve ürün fiyatlarını yasaklamaları yerine kısıtlamalar devreye alınmalı" kısıtlamasının tercih edilmesi gerektiğine dikkati yasaklanmasının ürün fiyatını dengelediğini ve Bakanlığımızın iç pazardaki fiyatları kontrol etmek devreye sokması gerekiyor. Üreticinin mutluluğu desteklenmelidir. Yoksa üretici, ürünü üretme nok

KOBİ POSTASI

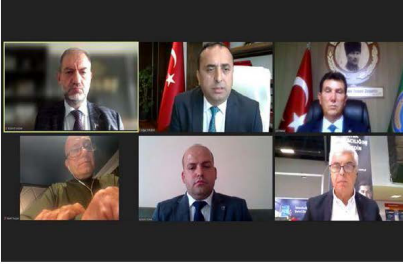
Patates soğanda ihracatı yasaklamak yerine kısıtlama yapılmalı

İstanbul Ticaret Borsası'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlenen "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya; Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Toptancı Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Ahmet Bülent Kasap konuşmasında, patates ve soğan ürünlerinin yetiştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili kültürel uygulamaların, Türk köy yaşamının önemli bir parçasını oluşturduğunu belirterek, "Bu geleneksel ürünlerin katma değeri yüksek dondurulmuş ve işlenmiş olarak ihracatı sağlamak için çalışmalıyız" dedi. "Planlı tarım uygulamalarıyla arz güvenliği sağlanacak..." Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, dünya patates ticaret hacminin 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 milyar dolarının dondurulmuş patatese gerçekleştirildiğini belirterek, "Ülkemizin dondurulmuş patates alanında çalışmalarını artırması ve uluslararası pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş patatesin ton fiyatı 1.087 dolar iken taze patatesin ton fiyatı 553 dolar" dedi. Erdem, fiyat dalgalanmasının önlemek için planlı tarım uygulamaları kapsamında merkezden planlama yerine yerelde planlama için yerel komiteler kurulduğunu belirterek, "Bakanlığımızın öncelikli arz güvenliğinin sağlanması. Planlı tarım uygulamalarıyla arz güvenliği sağlanacak ve ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar önlenecedir" şeklinde konuştu. "İhracat yasaklamaları yerine kısıtlamalar devreye alınmalı..." Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yazgan, ürün ihracatının yasaklanması yerine kısıtlamasının tercih edilmesi gerektiğini belirterek, "İhracatçılar olarak ürün ihracatının yasaklanmasının ürün fiyatını dengelediğini ve dış pazardaki güvenilirliğini zedelediğini görüyoruz. Bakanlığımızın iç pazardaki fiyatları kontrol etmek için yasaklama yerine ihracat kısıtlaması uygulamasını devreye sokması gerekiyor. Üreticinin mutluluğu ürünün pazarlanmasından geçer. Dolayısıyla ihracat desteklenmelidir. Yoksa üretici, ürünü üretme noktasına gelecektir" dedi. Yazgan, her iki üründede yer altı su kaynakları kullanılarak sulama yapıldığını belirterek, "İklim değişikliği ve artan kuraklıklar sebebiyle ilerleyen yıllarda yer altı sularına daha fazla ihtiyaç duyulacak.

Yasaklamak Yerine Kısıtlama

Patates soğanda ihracatı yasaklamak yerine kısıtlama yapılmalı İstanbul Ticaret Borsası'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlediği 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantılarında bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya; Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Serih Yazgan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Medis Üyesi ve İstanbul Topkano Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Ahmet Bülent Kasap konuşmasında, patates ve soğan ürünlerinin yetiştirilmesi ve işlemesiyle ilgili kültürel uygulamaların, Türk köy yaşamının önemli bir parçasını oluşturduğunu belirterek, "Bu geleneksel ürünlerin kabına değerli yüksek dondurulmuş ve işlenmiş olarak ihracatı:

"Planlı tarım uygulamaları arz güvenliği sağlanacak..." Tarım ve Orman Müdürü Uğur Erdem, dünya patates ticaret hacminin 32 milyar doları dolayının dondurulmuş patateste gerçekleştirildiğini belirterek, "Ülkemizi çalışmaları artırmaya ve uluslararası pazarda söz sahibi olmasa gerekiyor. 1.087 dolar iken taze patatesin ton fiyatı 333 dolar" dedi. Erdem, fiyat dalgalanmalarını kapsadığını merkezi planlama yerine yerelde planlama belirterek, "Bakanlığımızın öncelikli arz güvenliğinin sağlanması. Planlı tarım sağlanacak ve ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar önleneyecek" şeklinde yerine kısıtlamalar devreye alınmalı..." Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçı Yazgan, "Ürün ihracatının yasaklanması yerine kısıtlamanın tercih 'İhracatçılar olarak ürün ihracatının yasaklanmasının ürün fiyatları da güvenliliğini zedelediğini görüyoruz. Bakanlığımızın 1ç pazardaki fiyattı yerine ihracat kısıtlaması uygulamasını devreye sokması gerekiyor. pazarlanmasından geçer. Dolayısıyla ihracat desteklenmelidir. Yoksa Üre gelecektir" dedi. Sulama maliyetleri sürekli artıyor

Türkiye

Patates ve soğanda kriz geride kaldı

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen planlama sayesinde Türk tüketicisinin ihtiyacı olan miktarın üzerinde üretim gerçekleştirildi. Bu da bu yıl ve sonrasında patates ve soğanda herhangi bir sıkıntı olmayacağına teminatı oldu. İstanbul Ticaret Borsasının ayı olarak düzenlediği 'Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor' serisinin bu ayki toplantısı, Güvenilir Ürün Platformu desteğiyle gerçekleşti. Platformun Başkanı Celal Toprak moderatörlüğünde gerçekleşen toplantıda bu hafta patates ve soğan üretimi ile ticareti ele alındı. YETERLİLİK SEVİYESİ YÜZDE 102 Bilindiği gibi 2 yıl önce patates ve soğan fiyatlarında hızlı yükseliş dengeleri bozmuş, tarladan çıkan ürün ile market etkefi arasında büyük farklar oluşmuştu. Ardından hükümet patates ve soğan ihracatını yasakladı. 2023 yılında soğanda ihracat yeniden başladı. O günden itibaren patates ve soğan rekoltesi hızla arttı. 2022'de 5 milyon 100 bin ton olan toplam rekolte, bu yıl 5 milyon 700 bin tona kadar çıktı. Tüketicinin 5,2 milyon ton olduğu göz önünde bulundurulduğunda patateste arz-talep dengesi sağlandı. Kuru soğanda ise 2 milyon 350 bin tona kadar yükselen bir üretim gerçekleşti. Böylece hem patates hem soğanda yeterlilik seviyesi yüzde 102 olarak gerçekleşti. YASAK KALDIRILMALI Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem "Patates ve soğanda tüketimimizden fazla üreten ülke konumuna geldik. Ekim ve hasat dönemi farklılığı sebebiyle kısa süreli arz sorunları olabiliyor. Genel olarak patates ve soğanda sorun yaşanmayacaktır" dedi. Erdem "Ülkemiz verimli topraklarında planlı üretim yapmak şart. Bakanlığımız çalışmalarına devam ediyor. Planlı tarımın fiyat dalgalanmasını önleyecek" dedi. Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Başkanı Serih Yazgan da üretim ve tüketim rakamlarına bakıldığında, ihtiyaç fazlası olduğunu görüldüğünü, ihracat yasasının kaldırılmasının doğru olacağını düşündüklerini ifade etti. PATATESİ DONDURUP FİYATINI KATLAYALIM "Türkiye, patates üretimi ve ihracatında katma değeri artıracak projeler üretmeli" diyen Uğur Erdem, dünya patates ticaret hacminin 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 milyar dolayının dondurulmuş patateste gerçekleştirildiğini bilgisini paylaştı. Erdem "Ülkemizin dondurulmuş patates alanında çalışmalarını artırmaya ve uluslararası pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş patatesin ton fiyatı 1.087 dolar iken taze patatesin ton fiyatı 333 dolar" ifadelerini kullandı.

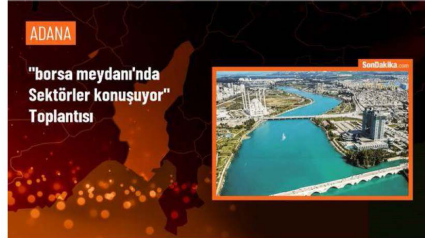
**PATATES SOĞANDA İHRACATI YASAKLAMAK YERİNE KISITLAMA
GETİRİLMELİ**

Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya; Tarım ve Orman Bakanlığı BİKİSSEL Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Prof. Dr. Senih Yağcan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Topatıcı Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gaziatedi Cenal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılı konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Ahmet Bülent Kasap konuşmasında, patates ve soğan ürünlerinin yetiştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili kültürel uygulamaların, Türk köy yaşamının önemli bir parçasını oluşturduğunu belirterek, "Bu geleneksel ürünü, işlenmiş olarak ihracatı sağlamak için çalışmalıyız" dedi. "Flas sağlayacak..." Tarım ve Orman Bakanlığı BİKİSSEL Üretim Genel Müdü hâcminin 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 milyar olduğunu belirterek, "Ülkemizin dondurulmuş patate ululararası pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş pi patatesin ton fiyatı 333 dolar" dedi. Erdem, fiyat dalgalanmasını kapsamında merkezdən planlama yerine yerelde planlama için "Bakanlığımızın öncelikli arz güvenliğinin sağlanması. Planlı tarım ürün fiyatlarındaki dalgalanmalar önlenmelidir" şeklinde konuştu. "devreye alınmalı..." Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği ihracatını yasaklanmasa yerine kısıtlanmasını tercih edilmesini gerektirir. İhracatının yasaklanmasını ürün fiyatını dengelemeye ve diğer görüyoruz. Bakanlığımızın ticaret pazardaki fiyatları kontrol etmek için uygulamasını devreye sokması gerekiyor. Üretimin mutluğ Delaysızla ihracat desteklenmelidir. Yoksa üretici, ürünü üretmem ilü üründe de yer alı su kayıplarını kullanarak sulama yapıldığı kuraklıklar sebebiyle her geçen yıllarda yer alı sulama daha fazla iht

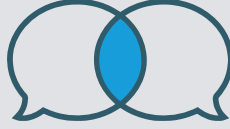
SonDakika.com

Patates ve Soğan Sektörünün Sorunları İSTİB Toplantısında Ele Alındı

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) tarafından düzenlenen "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantısına devam ederken, bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları ele alındı. Toplantıya Tarım ve Orman Bakanlığı BİKİSSEL Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Senih Yağcan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Topatıcı Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı.

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) tarafından düzenlenen "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantısına devam ederken, bu ay patates ve soğan sektörünün sorunları ele alındı. İSTİB'den yapılan açıklamaya göre, webinar ortamında gerçekleştirilen, "Patates, Soğan Üretimi ve Ticareti" başlıklı toplantıya Tarım ve Orman Bakanlığı BİKİSSEL Üretim Genel Müdürü Uğur Erdem, Uludağ Yaş Meyve Sebze İhracatçılar Birliği Başkanı Senih Yağcan, Niğde Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Veli Kenar ve İSTİB Meclis Üyesi ve İstanbul Topatıcı Patates ve Soğanlar Derneği Başkanı Soner Topal konuşmacı olarak katıldı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gaziatedi Cenal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılı konuşmasına İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Kasap, patates ve soğan ürünlerinin yetiştirilmesi ve işlenmesiyle ilgili kültürel uygulamaların, Türk köy yaşamının önemli bir parçasını oluşturduğunu belirterek, bu geleneksel ürünlerin katma değeri yüksek dondurulmuş ve işlenmiş olarak ihracatı sağlamak için çalışması gerektiğini vurguladı. "Planlı tarım uygulamalarıyla arz güvenliği sağlanacak" Uğur Erdem de dünya patatesi ticaret hacminin 32 milyar dolar olduğunu, bu rakamın 21 milyar dolardan dondurulmuş patatese gerçekleştirildiği bilgisini paylaştı. Erdem, "Ülkemizin dondurulmuş patates alanında çalışılmasını artırmaya ve uluslararası pazarda söz sahibi olması gerekiyor. Dondurulmuş patatesin ton fiyatı 1087 dolar iken taze patatesin ton fiyatı 333 dolar." ifadelerini kullandı. Fiyat dalgalanmalarını önlemek için planlı tarım uygulamaları kapsamında merkezdən planlama yerine yerelde planlama için yerel komiteler kurulduğunu aktaran Erdem, Bakanlığın öncelikli arz güvenliğinin sağlanması olduğunu diletti. Erdem, planlı tarım uygulamalarının arz güvenliğinin sağlanacağını ve ürün fiyatlarındaki dalgalanmaların önlenmesini kaydetti. "İhracat yasaklamaları yerine kısıtlamalar devreye alınmalı"

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR

TOPLANTININ TAMAMINI
İZLEMEK İÇİN
QR KODU
OKUTABİLİRSİNİZ

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR

GIDA SEKTÖRÜNÜN KALBI BURADA ATIYOR

Gıdanın sorun ve çözüm önerileri Borsa Meydanında konuşuluyor...

İstanbul Ticaret Borsasının Güvenilir Ürün Platformunun destekleriyle düzenlediği Borsa Meydanı toplantılarında gıda sektörünün sorunları ele alınıyor, çözüm önerileri tartışılıyor. Her ay gerçekleştirilen toplantıların sonuçları ilgililere iletiliyor, basında geniş yankı buluyor ve kitap olarak basılarak da paydaşlara dağıtılıyor.

istanbulticaretborsası

istib1924

İSTANBUL TİCARET BORSASI
İSTANBUL COMMODITY EXCHANGE 1924

www.istib.org.tr